Spedizione in abbonamento postale — Poštnina plačana v gotovini

Leto XXIII., št. 42

Ljubljana, nedelja 21. februarja 1943-XXI

Cena cent. 80

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-25, 31-24
Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti. Corr. Post. No 11-3118
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lir 18.—, za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Jutrom« Lir 36.50.
Uredništvo:
Ljubljana, Puccinijeva ulica štev. 5, telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

V Tunisu izvidniško delovanje

Neugodno vreme ovira letalsko delovanje — Torpediranje parnika v sovražnikovem konvoju

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 20. februarja naslednje 1001. vojno poročilo:

V Tunisu delovanje izvidniških oddelkov. Najneugodnejše vremenske razmere so ovirale letalske operacije. Eno naše letalo se ni vrnilo na oporišče.

V zapadnem Sredozemlju je naša podmornica v zori dne 18. t. m. napadla in zadela s torpedom neki parnik, ki je plul v konvoju.

Junaška smrt med letalskimi napadi

Rim, 19. febr. s. Glavno poveljništvo U. N. F. A. objavlja: Nekateri listi so te dni objavili, da je nadzratelj skupin hiš Francesco Franceschini padel pri izvrševanju svoje dolžnosti ob zadnjem letalskem napadu na La Spezio in da je bil prva žrtev sovražnih napadov. Treba je popraviti to trditev v toliko, da so od pričetka vojne še trije drugi taki nadziratelji žrtvovali svoje življenje ob čudovitem preziru nevarnosti in visokem smislu ljubezni do bližnjega svoje življenje pri opravljanju svoje važne naloge, nadzorovanja poverjenega jim poslopja, čuvanja prebivalcev in sodelovanja pri reševanju. Vrsta teh skromnih junakov, ki so pa prav tako vredni poveličevanja in hvaležnosti Italijanov, je že številna in obsega nadaljnjih 14 padlih v Turinu: Rubato Antonio, Bonino Giuseppe, Camerano Francesco, Trizio Marco; v Milanu: Bernasconi Umberto, Grilli Giulio, Bozzano Luigi; v Napoliju: Federici Umberto, Venturini Vincenzo; v Tarantu: Minafra Michele, Natale Remo; v Messini: Aloisi Sante; v Trapaniju: Ambrogna Giuseppe; v San Remu: Candolfo Giuliano. — K tem junakom se pridružuje 26 nadziratelјev, ki so bili ranjeni pri opravljanju dolžnosti ob letalskih napadih na italijanska mesta in ki tudi zaslužijo hvaležnost domovine.

Nemški glas o italijanskih ženah v vojni industriji

Berlin, 19. febr. s. Veliki nemški tednik »Das Reich« je posvetil dolg članek italijanskim ženam, ki delajo v tovarnah in ki so se zelo naglo uposobile za razna dela. Začudenje, ki ga je neki nemški inženjer pokazal, ko je obiskal mnoge vojne tovarne, kjer delajo ženske, je bilo odkritosrčno. Kako je mogoče, je dejal, da delavke v Italiji po kratkem vežbanju lahko opravljajo težka dela varjenja, ki jih morajo opravljati drugod strokovno usposobljeni delavci? Kako je mogoče, da italijanska delavka pod dobrim vodstvom opravi povprečno tako visoko delo? Začudenje, ki izhaja iz teh vzklikov, izvira iz napačnega mnenja o Italijankah, ki so ga si ustvarili ljudje v nekaterih mestih, katere obiskujejo turisti. Ti predsodki so onemogočili razumevanje italijanske žene. V resnici so se italijanske žene izvežbale do popolnosti v generacijah z ročnimi deli in umetno obrtjo. Pisec opisuje, kakšne umetnine so italijanske žene izdelovale s svojim ročnim delom. V vojnem času je bilo treba mirovno gospodarstvo pretvoriti v vojno gospodarstvo in to se je zgodilo na področjih, kjer se lahko udejstvujejo italijanske žene brez težkoč in s presenetljivimi uspehi prav zaradi tradicijonalnega okusa, spretnosti in izvežbanosti rok italijanskih žen.

Borba Italije proti Angliji v Sredozemlju

Berlin, 19. febr. s. V letalskem domu je pred številnim občinstvom znani nemški politični pisec Egon Heiman, ki biva že dolga leta v Italiji, pod pokroviteljstvom italijansko-nemškega združenja zanimivo predaval o borbi Italije proti Angliji v Sredozemlju. Navzoči so bili razen mnogih berlinskih odličnikov iz političnih in kulturnih krogov zastopniki zunanjega ministrstva, propagandnega ministrstva, narodno-socialistične stranke, Oboroženih sil in skupina diplomatov. Govornik je izčrpno očrtal politično-vojaške dogodke, ki so za italijansko zgodovino v zadnjih stoletjih značilni, in je prikazal sovražno zadržanje Anglije do Italije pred Rissorgimentom in po njem, zakrinkano s prijateljstvom, ko je Italija postavila svoje zahteve glede Sredozemlja. Orisal je sedanjo neizbežno vojno proti angleškemu imperiju, ki hoče imeti Italijo stalno v ujetništvu na njenem morju. Italijanski narod se bolj kakor kdaj zaveda svoje velike naloge, ki jo ji je postavila usoda in za katero se hoče boriti do zmage. Govornik je zaključil z Mussolinijevimi zgodovinskimi besedami: Odloča tisti, ki vztraja četrt ure dalje od sovražnika. Prelavanje se je zaključilo z navdušenimi vzkliki Italiji.

Velik napredek v pospeševanju italijanskega poljedelstva

Rim, 19. febr. s. Ob navzočnosti Eksc. Spadafore, podtajnika v ministrstvu za poljedelstvo in gozdove, ki je zastopal ministra, in dr. Bacchilinija, k je zastopal Eksc. Azzolinija, šefa inspektorata za zaščito vlog in podeljevanje kreditov, ter pod predsedstvom nacionalnega svetnika Frignania se je sestala glavna skupščina nacionalnega konzorcija za poljedelski melioracijski kredit. Predsednik je pozdravil in se zahvalil Eksc. Spadafori in se spomnil prezgodaj umrlega podpredsednika konzorcija, nakar je prečital poročilo, iz katerega je razvidno, da se tudi v l. 1942 duh pobude poljedeljcev ni zmanjšal ter je konzorcij lahko močno prispeval k ojačenju italijanskega poljedelstva. V l. 1942. je bilo podeljenih za melioracije 215 milijonov lir podpor. V prvih 15 letih obstoja je zavod izplačal 2 milijardi in 233 milijonov lir podpor in sicer 768 milijonov lir za severno Italijo, 867.5 milijona za srednjo Italijo ter 597.5 milijona za južno in otočno Italijo. Za poljedeljske gradnje je bilo izplačanih 853 milijonov lir, za bonifikacijo in namakanje 558 milijonov lir, za preureditev poljedelskih podjetij 271 milijonov, za zaščito imetja družin s številnimi otroci 33 milijonov lir. Premoženje konzorcija se je še nadalje povečalo in razen čistega dobička je bilo mogoče še povečati rezerve. Skupščina je soglasno odobrila poročila in bilanco za l. 1942. ter se je zaključila s pozdravom bojevnikom.

Prebivalstvo Italije

Rim, 19. febr. s. Redni dodatek k uradnemu listu št. 43 z dne 22. febr. 1943-XXI bo vseboval naslednje podatke o prebivalstvu v Kraljevini: V januarju je bilo sklenjenih 18.890 porok, rodilo se je 82.363 otrok, umrlo je 75.877 ljudi. V januarju 1943-XXI je bilo 16.386 več rojenih, kakor jih je umrlo. Povratnikov je bilo 139 več kakor izseljencev. Od 31. januarja 1943-XXI je bilo na metropolitanskem ozemlju, izključivši nova ozemlja, ki so postala integralen del Kraljevine v sedanji vojni, 45,781.000 prebivalcev.

Italijanska amnestija v Grčiji

Rim, 19. febr. s. Uradni list objavlja kr. dekret z dne 2. februarja 1943-XXI, št. 34, o amnestiji za vse obsojence, ki so bili kaznovani z denarno kaznijo ali samo z zaporom do največ treh let ali v zvezi z denarno kaznijo za dejanja, storjena na grškem ozemlju po tujih osebah v škodo italijanskih Oboroženih sil, za katere so bila pristojna italijanska vojna vojaška sodišča. Razen v teh primerih se opusti kazen za zločine tujih oseb na grškem ozemlju proti italijanskim Oboroženim silam, za katere so bila pristojna italijanska vojna sodišča in niso večje od dveh let. Večje kazni se pa zmanjšajo za dve leti. Odpuščene so tudi denarne kazni. Odpust zaporne kazni se omeji na eno leto, če gre za obsojence, ki so bili deležni amnestije s Kr. dekretom 15. januarja 1942-XX.

Darovi Fašistične stranke za vojake v Grčiji

Atene, 19. febr. s. V Atene je prispel sedmi pomožni vlak z darovi nacionalnega direktorja Stranke za italijanske čete v Grčiji. Darove je razdelil inspektor OND za Grčijo, ki je zastopal Stranko. Ob tej priliki so vojaki vzklikali Duceju in izrazili svojo hvaležnost.

Španski previdnostni ukrepi

Madrid, 19. febr. s. Uradni list objavlja dekrete o 140 milijonih pezet zrednih kreditov za potrebe oborožene sile, med drugim za nabavo in izdelavo vojnih potrebščin in gradnjo letališč. Uradni list objavlja tudi dekret o načinu totalne in delne mobilizacije industrije in podjetij, na katerih sta interesirana vojska in letalstvo. Mobilizacija se lahko izvede tudi v mirnem času, če vlada smatra to za potrebno iz razlogov narodnega interesa, ter vključuje militarizacijo oseb vseh starosti in obeh spolov, ki je zaposleno v mobiliziranih podjetjih. Militarizacija osebja bo totalna v vojaških in letalskih industrijah ter delna v civilno-letalskih mobiliziranih industrijah in podjetjih.

Močni odmevi Göbbelsovega govora

Stockholm, 19. febr. s. Tudi angleški tisk je objavil obširne izvlečke iz govora dr. Göbbelsa, ki je napravil velik vtis na angleško javnost. V Londonu trdijo, da je bil ta strastni poziv dr. Göbbelsa eden izmed najboljših prispevkov nemškega ministra na področju propagande. Govor je treba smatrati za odgovor Osi na izjave uradnega pročila v Casablanci, s katerim sta Churchill in Roosevelt zahetvala brezpogojno kapitulacijo sil Osi.

Predsedniške volitve v Argentini

Buenos Aires, 18. febr. s. Predsednik republike Castillo je baje odobril po pogajanjih z osebnostmi uradne politike kandidaturo sedanjega predsednika senata Robustiana Patrona Coste za prihodnje predsedniške volitve, ki bodo v decembru. Kandidata Patrona Costo bo predlagala narodna demokratska stranka, ki je zmagala pri zadnjih predsedniških volitvah po padcu radikalne stranke zaradi revolucije v Uriburiju. Patron Costa je med najodličnejšimi člani konservativne stranke.

Buenos Aires, 19. febr. s. Glede kandidature predsednika senata Patrona Costasa za prihodnje predsedniške volitve je predsednik republike Castillo izjavil: Patron Costas bo pred narodom in ljudstvom prevzel jamstvo za nadaljevanje mojega vladnega dela tako v notranji kakor zunanji politiki. Trdno sem prepričan, da je to želja naroda in da se morajo tako tolmačiti interesi države.

V Egiptu odklonjena ameriška ponudba

Ankara, 17. febr. s. Egiptska vlada je odbila ameriško ponudbo za posojilo v svrho subvencijoniranja bombažne žetve. S tem posojilom so si hoteli ameriški finančni krogi zagotoviti popoln monopol za izvoz egiptskega bombaža po vojni. Brez uspeha pa Egipt še naprej prosi Ameriko za nujne surovine in premog. Zaradi pomanjkanja teh se je egiptska industrija znašla pred najhujšo krizo. Število industrijskih podjetij, ki ustavljajo obrate, stalno narašča. Egiptska vlada proučuje načrt za racijoniranje surovin.

Hudi obrambni boji na vzhodu

Uspešni nemški protinapadi — 32 sovjetskih tankov uničenih — Izjalovljeni sovjetski napadi v severnem odseku

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 20. febr. Nemško vrhovno poveljništvo je objavilo danes naslednje poročilo:

V južnem vremenu, ki traja dalje, je prišlo pri kubanskem mostišču samo do krajevnih napadov sovražnika, ki so bili povsod brezuspešni.

Med Azovskim morjem in prostorom južno od Orla se nadaljujejo težki obrambni boji. Protinapadi nemških pehotnih in oklopnih oddelkov so vrgli sovražnika, ki je v več odsekih fronte prodrl, zopet nazaj. Pri tem je bilo uničenih 32 oklopnih voz.

Konjeniški oddelek sovražnika, ki je bil obkoljen na področju Donca, je bil stisnjen na najtesnejši prostor in je tik pred uničenjem.

V severnem odseku vzhodne fronte so se ponovni sovražnikovi napadi, podprti od topništva in oklopnega orožja, zrušili ob odporu nemških čet. Močni oddelki letalstva so z dobrim učinkom podnevi in ponoči obstreljevali napadalne oddelke sovražnika in njegov dovoz. Lovci so sestrelili samo na severnem delu bojišča 38 sovražnikovih letal.

V dolgo trajajočih obrambnih borbah na področju Donca se je posebno odlikoval 48. oklopni zbor pod zglednim vodstvom generala oklopnih čet v. Knobelsdorfa. 15. protiletalska divizija iz letalskega sestava je bila v veliki meri udeležena pri uničevanju sovražnih oklopnih napadov.

Na severnoafriški fronti potekajo boji kakor pričakovano. Kraja Gafse in Sveitlu sta bila zasedena. V teku dosedanjih bojev je bilo privedenih skoraj 3000 ujetnikov, po večini Američanov, razen tega pa uničenih ali zaplenjenih 169 oklopnih voz, 95 oklopnih izvidniških voz, 36 samovoznih lafet in 60 drugih vrst topov ter številna motorna vozila.

Angleški bombniki so preteklo noč brez vojaškega uspeha napadli nekatere kraje v severozapadni in zapadni Nemčiji, med njimi zopet Wilhelmshaven. Prebivalstvo je imelo neznatne izgube. Lovci in protiletalska obramba so sestrelili 11 sovražnih bojnih letal.

4000 letal sestreljenih

Berlin, 20. febr. s. Doznava se iz vojaškega vira, da je eskadra lovcev pod poveljstvom podpolkovnika Trautlofta včeraj sestrelila v letalskih dvobojih nad severnim odsekom vzhodne fronte 33 sovjetskih letal. Tako je od pričetka vojne sestrelila doslej 4.000 sovražnih letal.

Angleži potopili nemško bolniško ladjo

Berlin, 19. febr. s. Iz vojaškega vira se doznava, da so angleške podmornice 5 decembra lani potopile v Sredozemskem morju nemško bolniško ladjo »Graz«. Bolniška ladja je odplula 3. decembra z nekega italijanskega pristanišča, da bi vkrcala v Bizerti ranjence. Ko je bila afriška obala že na obzorju in ie ladja plula popolnoma razsvetljena in z dobro vidnimi znaki Rdečega križa, so jo v jutrnjih urah 5 decembra zadeli torpedi ter se je kmalu nato potopila. Italijanske stražne ladje so rešile 17 vojakov nemške sanitete in 11 članov posadke grške narodnosti. Pogrešajo 13 nemških sanitetcev, enega vojaškega zdravnika italijanske mornarice in 39 članov posadke grške narodnosti.

Hudi boji v vzhodni Ukrajini

Berlin, 19. febr. Na področju jugovzhodno od Orla do Azovskega morja se na fronti, dolgi preko 1000 km, nadaljuje krvava bitka med četami Osi in Stalinovimi tolpami. Spopad dobiva vedno večji obseg in vedno večjo silovitost. Sovjetske sile pritiskajo od povsod, zlasti napadajo besno obrambne postojanke, pri čemer kakor običajno ne gledajo na silne izgube. Lahko se reče, da je vsaka ped zemlje, ki jo osvoje Rusi, plačana s stokratno cena tega, kar so svojčas plačali Nemci pri osvojitvi dotičnih tal. Sovjetsko vrhovno poveljništvo ima pri vsem tem edino ta namen, da bi potisnilo kolikor mogoče naprej grozovito vojno mašinerijo, ki jo je vsa država kovala dvajset let. Sovjetsko poveljništvo je vznemirjeno nad možnostjo, da bi se njegova ofenziva, sestoječa iz divjih sunkov, ustavila. Sovjetski generali igrajo zelo tvegano igro, dočim nemško poveljništvo postopa po načrtu, zbira sile za trenutek, ko bodo prilike in okoliščine ugodne za odločilni odpor, ter je zaposleno edino z izvrševanjem svojega načrta po katerem bo sledil prej ali slej neizprosen silovit udarec.

Med zadnjimi uspehi, ki so jih dosegli Rusi, je zopetna zasedba mesta Harkova. Nemška obveščevalna služba je javila izpraznitev tega mesta in ni nikakor prikrivala veliki pomen udarca, kakor dela običajno britanska propaganda v sličnih primerih. Harkov je bil nedvomno ena izmed najznamenitejših utrdb južne fronte in razen tega križišče prometnih potov izrednega pomena. Njegova izguba se torej ne more sprejeti na znanje z brezbrižnostjo. Na drugi strani pa se izpraznitev tega kraja ni smela več zavlačevati. Kakor je znano, so bile sovjetske čete že vdrle v mesto s severozapada, z vzhoda in z juga ter osvojile predmestja, tako da so bile obrambne postojanke nemške posadke na severu in na jugu skoraj obkoljene ter niso bile več zmožne dolgo vzdržati silovitih napadov sovražnika.

Ko se je izkazalo, da je smiseln in koristen odpor nemogoč, je nemško vrhovno poveljništvo izdalo logični ukaz za umik proti zapadu. Zadnja faza borbe se je razvila med hišami in po cestah v središču mesta, med napadalnimi oddelki in oklopnimi vozovi. Kakor poročajo iz Berlina, je bilo mesto ob izpraznitvi skoraj nedotaknjeno. Le industrijski del mesta je bil popolnoma uničen in je od njega ostal samo ogromen kup kadečih se ruševin. Vsi vojaški objekti in naprave, ki bi lahko prišli prav sovražniku, so bili sistematično uničeni še pred izpraznitvijo.

Tudi v tem primeru je bil plen, ki so ga dobili Rusi v roke, naravnost neznaten, zlasti, kar se tiče ujetnikov. To se je pokazalo že pri izpraznitvi Rostova. — Del civilnega prebivalstva je sledil nemškim četam ob izpraznitvi. Padec Harkova, pravijo berlinski vojaški krogi, vsaj za sedaj ne bo vplival na položaj obrambne fronte na zapadu mesta. Obrambne postojanke so ostale nedotaknjene in odločitev nemškega vrhovnega poveljništva je s tem dosegla svoj namen, kajti obrambna črta je ojačena in vrhovno poveljništvo je z umikom izključilo nepotrebne žrtve.

V Doncovem kolenu se nadaljuje brez motenj odmik nemških čet. Taktični manever se bliža svojemu koncu in južno krilo nemške fronte je s tem ojačeno ter zavarovano. Prav kmalu se bodo videle prve posledice skrajšanja fronte in osredotočenja čet na ožjem prostoru. Za sedaj se opaža, da je položaj na zapadnem Kavkazu skoraj ustaljen, za kar gre hvala odličnemu odporu Nemcev in Rumunov, ki so vzdržali vse neprestane ruske napade.

Delovanje sovjetske vojske na jugu Ladoškega jezera kaže povišano silovitost, nima pa ugodnih rezultatov. Potek bitke v tem odseku kaže, da Rusi ne bodo mogli v svojo korist popraviti fronte, čeprav napenjajo zadnje sile in mečejo v borbo vedno nove čete.

Snoči je iz nemškega glavnega stana prišla vsekakor zanimiva vest o izpremembi vremena skoraj na vsej spodnji fronti. Na nekaterih področjih se je temperatura dvignila celo na 10 stopinj nad ničlo. Zemlja se je zmehčala, sneg se je začel tajati in s tem je vsako delovanje silno oteženo. To sicer ne pomeni, da bi bila ruska zima že končana in ni izključeno, da se bo prihodnje dni zopet ponovil hud mraz, vendar pa je to razločen znak da bo nastajajoča odjuga neizbežno zadržala rusko ofenzivo. (Il Piccolo.)

Harkov v plamenih

Berlin, 17. febr. Harkov gori, Harkov je v plamenu, Harkov je zavit v gost črn dim. Vladna palača, tehnična visoka šola, astronomsko opazovališče, glavna pošta, skratka vse središče je zajel ogenj in najnovejši del Harkova se ruši v ognju in dimu. Na desnem bregu reke Lopenj blizu jezerca v parku Nečen ter blizu pokopališča, skratka v vsem vzhodnem in južnem delu mesta, je divjala silovita borba, dočim so se po cestah, ki vodijo proti zapadu, neprestano pomikale velike množice beguncev na vozeh, saneh, kolesih in peš. Desettisoči civilnega prebivalstva so si rajši izvolili tvegano in težko begunsko življenje, kakor pa, da bi padli zopet pod gospodstvo boljševikov. Taki prizori so nekaj stalnega in vsakdanjega, odkar traja umik. Ta beg civilnega prebivalstva je odločna obtožba Stalinovega režima.

Prvi požari so nastali v mestu zjutraj 16. februarja. Povzročilo jih je sovjetsko topništvo, ki je z obstreljevanjem podpiralo prodiranje ruskih čet v severnih mestnih delih. Obstreljevanje je bilo strahovito in se je nadaljevalo ves dan brez ozira na civilno prebivalstvo in na javna poslopja. Istočasno so nemški ženijci uničevali naprave vojaškega značaja in ovirali sovražnikov pohod s tem, da so mu postavljali na pot neprodirne stene plamena in ogromne kupe ruševin. Rusi so zato izpremenili svojo prvotno smer prodiranja. Ognili so se središču mesta in ga hoteli obkoliti z zasedbo predmestij, kjer pa so naleteli na silovit nemški odpor, ki mu niso bili kos. Pozno popoldne so nekateri oddelki nemške vojske in oborožene SS celo prešli v protinapad in so prisilili Ruse k umiku. Napadalci so morali izprazniti nekatere glavne prometne žile ogromnega mesta. S tem Nemci gotovo niso nameravali osvojiti vsega Harkova, kajti postopna izpraznitev je bila že pred nekoliko dnevi odločena, marveč so hoteli samo zavreti zasedbo mesta, da bi dokončno v redu izvršili izpraznitev. To se je tudi zgodilo po načrtu in 17 februarja zjutraj je bila izpraznitev končana. Zaradi teh nemških protinapadov je imelo na tisoče in tisoče ljudi dovolj časa da so zapustili mesto in se rešili na varno. V predmestjih Harkova je še nekaj časa ostalo nekoliko nemških zaščitnic, ki so imele nalogo, da ščitijo begunce in zadržujejo rusko napredovanje. Ni torej res, kar razglašajo iz Moskve, da je bilo vse mesto že takrat izpraznjeno. Tudi v primeru Harkova se je nemškim četam posrečilo uiti sovjetski obkolitvi in se v popolnem redu odmakniti od sovražnika. Ruski cilj gotovo ni bil samo zasedba večjega ali manjšega ozemlja, marveč jim je šlo za enostavno uničenje nemške vojske. Tega Rusi niso dosegli in to se bo občutilo v bodočem razvoju operacij. (Corriere della Sera.)

Sovražne letalske izgube nad Wilhelmshavenom

Berlin, 19. febr. s. Kasno snoči je sovražnik metal zažigalne in rušilne bombe na področje Wilhelmshavena. Sestreljenih je bilo 9 sovražnih bombnikov.

Kriza angleškega parlamenta

Stockholm, 19. febr. s. Debata v angleški spodnji zbornici o Beweridgejevem načrtu se bo nadaljevala v ponedeljek. Politična kriza, ki je nastala zaradi tega načrta, se ne more smatrati kot odstranjena, kajti v laburistični stranki bodo gotovo nastali hudi razkoli. 119 reakcijonarjev, ki so glasovali proti vladi, je odločenih bolj kakor kdaj nadaljevati odpor do kraja. Laburistični ministri, ki sedijo v vladi, so v zelo kočljivem položaju. Med tistimi, ki bodo glasovali proti vladi, je tudi stari Lloyd George s hčerjo poslanico, dočim je njegov sin, ki je v vladi minister za kurivo, moral glasovati za vlado.

Vojaška posvetovanja v Nankingu

Nanking, 19. febr. s. Začela je zasedati posebna vojaška konferenca, ki bo trajala tri dni. Predsednik narodne kitajske vlade Vangčingvej je v svojem uvodnem govoru poudaril pomen naloge, ki pripada Kitajski, da zavaruje zaledje japonskih oboroženih sil. V preteklem decembru so se njegovi razgovori v Tokiju s predsednikom japonske vlade Tojom zaključili v skupnem prepričanju, da bo vzhodna Azija za milijardo ljudi prav gotovo dosegla zmago, ki bo pomenila utrditev področja skupnega blagostanja.

Pred prehodom na dnevni red je spregovoril tudi japonski general Matcui, vrhovni svetnik kitajske narodne vlade.

Izročitev koncesij nacionalni Kitajski

Šanghaj, 19. febr. s. Japonski poslanik na Kitajskem Singor Tajiri je izjavil dopisniku lista »Tairiku Šimpo«, da bodo Kitajcem izročene najprej japonske koncesije, nato pa mednarodne in francoske koncesije.

Odstranitev Židov iz Šanghaja

Šanghaj, 19. febr. s. Japonske vojaške oblasti so odredile, da se morajo od 18. maja naprej vsi Židje brez narodnosti, ki so po letu 1937. pribežali v Šanghaj, preseliti s svojimi pisarnami ali trgovinami na določeno področje onstran reke Vangpo, ki je določeno za Žide in odkoder se morajo vsi ostali prebivalci odstraniti. Židje, ki delajo v nežidovskih podjetjih, bodo lahko hodili na delo s posebnim dovoljenjem, ne bodo pa smeli tam stanovati. Javljajo o enegičnem nadziranju cen življenjskih potrebščin, ki so se v enem letu podražile do 3000 odstotkov.

Gandhijevo stanje je postalo kritično

Naraščajoče ogorčenje med indijskim prebivalstvom

Bangkok, 19. febr. s. Zdravstveno stanje Mahatme Gandhija je od ure do ure slabše. Ujetnik je zelo slab in težko diha. Zaradi anemije in povečanja slabosti srca, se je vsak trenutek bati katastrofe. Gandhi z muko govori in se skoraj ne zanima več za dogodke okoli sebe. Vseh 7 zdravnikov, ki so ob njem, se je soglasno izjavilo, da je njegovo stanje skrajno resno.

Podkralj je ponovno odbil Gandhijevo prošnjo, da bi govoril s katerim od svojih sledbenikov, z izjavo, da ne more prevzeti odgovornosti za kršenje jetniških predpisov, ki ukazujejo absolutno izolacijo političnih jetnikov. Celo Gandhijev sin Devadas ni mogel doslej dobiti dovoljenja za obisk svojega očeta. Sir Mohodi, član vlade podkralja, je skupno z nekaterimi svojimi indijskimi tovariši demisioniral v znak protesta proti čezmerni strogosti, ki se uporablja do Mahatme. Izjavil je tudi v imenu svojih tovarišev, da noče deliti odgovornosti vlade v New Delhiju, ki očitno ne ve, kakšne posledice bi lahko imela Mahatmova smrt v ječi.

V vsej Indiji se nadaljujejo protestne demonstracije proti angleški oblasti in demonstracije vzajemnosti z Gandhijem. V vseh natrpanih svetiščih molijo za njegovo osvoboditev. Poročajo, da je tudi predsednik indijske lige v Severni Afriki ostro protestiral zaradi držanja Mahatme Gandhija v zaporu. Izjavil je, da je liga, ki ima več tisoč članov, globoko ogorčena nad človekom, katerega edina krivda je, da hoče svobodo in neodvisnost svoje domovine.

Stockholm, 20. febr. s. Vesti o poslabšanju Gandhijevega zdravja so napravile globok vtis v Londonu, kjer so se indijski zastopniki sestali na sestanku, na katerem so molili za njegovo rešitev. Stvar zavzema zelo resen značaj, bodisi zaradi števila udeležencev tega sestanka, kakor predvsem zaradi dejstva, da so se to pot prvič v Angliji tudi muslimani udeležili prireditev in uradnih molitev za Gandhijevo zdravje.

Laburistični šef in poslanec Grennwood je sprejel indijsko odposlanstvo, ki namerava zaprositi za takojšnjo osvoboditev Gandhija. Laburistična stranka je s posebno brzojavko izrazila svoje simpatije za Gandhija in željo, da bi bil takoj izpuščen na svobodo.

Listi se skušajo znajti v tem kočljivem vprašanju, toda revija »News Statesman« piše odločno, da se mora vlada na vsak način sporazumeti z Gandhijem, ker bi bilo sicer prepozno. V odgovornih krogih zasledujejo z vznemirjenjem razvoj indijskega vprašanja. Kakor poročajo britanski poročevalci iz Indije, je eden izmed Gandhijevih zdravnikov izjavil: Bil bi čudež, ako bi Gandhi po treh tednih posta ostal živ, vendar pa je seveda tak čudež vzlic vsemu mogoč, ako upoštevamo njegov posebni telesni ustroj. Eden izmed Gandhijevih zdravnikov, dr. Roy, je naprosil prijatelje Gandhija, naj ga ne obiskujejo zaradi slabosti.

Ameriška samopašnost v Indiji

Rim, 18. febr. s. Ameriška revija »New Week« objavlja pod naslovom »Yankee v Indiji« pester opis delovanja zvezdnate republike v angleški koloniji in življenja ameriških vojakov. Amerika je zgradila številna letališča, popravljalnice in obmejne utrdbe. Američani niso spregledali nobene prilike, da bi ne zadali majajočemu se ugledu Angležev nove udarce in razširili na vseh področjih svoj vpliv kljub pasivnemu odporu angleških oblasti. Ameriški vojaki so se presenetljivo prilagodili življenjskim razmeram v Indiji. Na razpolago so jim razne udobnosti. Nekateri si privoščijo celo razkošje, da imajo indijske služabnike. Revija navaja med mnogimi epizodami ki kažejo stopnjo discipline v vrstah ameriške vojske, da je neki podoficir grajal nekega vojaka, ker je imel slabo osnažene škornje, vojak pa je odgovoril: Bom to povedal svojemu služabniku. Revija poroča nadalje, da so tudi slabe strani v udobnem življenju ameriških vojakov v Indiji. Zlasti se vojaki pritožujejo zaradi pomanjkanja mesa. Mesa ni, pa tudi drugih živil primanjkuje navzlic neprestanim rekvizicijam, s katerimi se država izstraduje. Revija priznava, da je težko rešiti to vprasanje, ker Indijci nočejo pobijati krav, ki jih smatrajo za svete živali, uživati se pa tudi ne more svinjsko meso, da bi se še bolj ne razburjali muslimani, ki so kakor vsi Indijci že vsega siti.

Razcepljenost anglosaškega sveta

Nasprotujoča si naziranja o bodoči usodi sveta, predvsem pa Evrope

Bern, 18. febr. Neki ameriški govornik izlivi kažejo zadrego, v kateri se »združeni narodi« vedno znajdejo, ko hočejo obeležiti skupne vojne cilje in prepričati narode, da bi v primeru njihove zmage vse šlo kakor po olju, čeprav so njihovi materialni interesi in politična načela različna in med seboj nasprotujoča.

Bivši ameriški veleposlanik v Moskvi Dawies je namreč govoril v New Yorku o miru, ki bi ga mogle in morale organizirati Kitajska, Rusija, Anglija in Amerika: »Njihova pojmovanja se v tem pogledu sicer zelo razlikujejo med seboj, zlasti glede na politična in verska vprašanja, toda ta vprašanja bodo morala biti urejena, kakor bo pač najbolje kazalo. Navzlic tem razlikam v mnenjih pa bodo morale velesile sodelovati, ako hočejo ohraniti svetovni mir.«

Kako bo to mogoče izvesti, veleposlanik ni razložil, pač pa se je potrudil splesti slavospev izredni politiki Zedinjenih držav in osvetliti, da so njegova mnenja v pogledu ameriške državne organizacije povsem različna od mnenj ruskih vodilnih krogov, toda Evropa ni Amerika, ruski voditelji ne žele posegati v ameriške zadeve. Zato se je Dawies poklonil njihovi iskrenosti in pogumu ter je celo zatrdil, da je »Sovjetska zveza med »združenimi narodi« država, ki najbolj iskreno in najbolj pogumno prispeva k ustvaritvi mirnega in svobodnega sveta«.

Tudi Sumner Welles je v nekem govoru po ameriškem radiu govoril o praktični uporabi »Atlantske karte«, čeprav je Rusija ni podpisala. Welles je govoril ob otvoritvi tako zvanega »meseca združenih narodov«, toda moral je pri tem sam ugotoviti, da so se otvoritve sicer udeležili zastopniki Kitajske, Anglije, Zedinjenih držav in Mehike, da pa na njej ni bilo sovjetskih zastopnikov. Moskva je ponovila primer iz Casablance.

Nam vsem je žal, je dejal govornik, da danes ni med nami zastopnika tistega velikega naroda, čigar sijajni odpor vsi občudujemo. Priznati moramo in poudariti, da je navzočnost Sovjetske zveze na vseh zborovanjih »združenih narodov« nujno potrebna. Ko je nato govoril še o vprašanju »Atlantske karte«, je dodal: »Od mnogih — in tudi od onkraj Pacifika — slišimo pripombe, da je ta označba svetovnih ciljev »združenih narodov« premalo jasna in da bi jo bilo treba točneje in nedvoumneje opredeliti, meni pa se zdi, da je dovolj točna. Res je, da niso načela in cilji nič drugega kakor besede in fraze in takšne tudi ostanejo, ako se ne spremene v dejanja. Priznam tudi, da je izvedba »Atlantske karte« nedvomno najtežavnejša naloga, ki nas čaka. Tudi pred 25 leti smo mislili, da bi v svobodnem svetu morala vladati mir in pravo, toda ta misel ni postala meso. Ako bi se to ponovilo tudi to pot, bi svetu pretila še neprimerno večja katastrofa.«

Nato je v nadaljnjih izvajanjih priznal, da bi bilo seveda preuranjeno prerokovati, kdaj bo mogoče uresničiti »brezpogojno kapitulacijo« sil trojnega pakta, o kateri sta govorila Roosevelt in Churchill po konferenci v Casablanci, kajti vojna bo lahko še dolga in krije v sebi še mnoga presenečenja, potem pa je zopet govoril o katastrofi, ki bi s utegnila pojaviti po vojni, ako bi »združeni narodi« sicer zmagali, ne bi pa bili edini v pogledu organizacije miru: »Nobene poti ni, ki bi bolj zanesljivo vodila h katastrofi, in nobenega sredstva, ki bi bolj zanesljivo vodil k uničenju, kakor to, da bi se »združeni narodi« po vojni pojavili kot tekmeci na gospodarskem in finančnem področju, namestu, da bi sodelovali drug z drugim za dosego mednarodne stalnosti in blagostanja. Ako se bomo spričo te ogromne naloge znašli v medsebojni borbi, ne bo to koristilo nobenemu izmed združenih narodov, temveč bodo vsi brez razlike občutili posledice splošnega uničenja.«

Ako naj se prepreči ta katastrofa (ki jo v ostalem prav Anglija in Amerika zavestno pripravljata svetu), smatra Sumner Welles za brezpogojno potrebno, da se »Velika Britanija in Zedinjene države, Kitajska in Rusija sporazumejo že sedaj o izvajanju Atlantske karte tako, da bi jo lahko spremenili v dejstvo že takoj prvi dan po zmagi.«

V Ameriki sta torej dve struji. Prvo predstavljajo tisti, ki bi Evropo prav radi prepustili boljševiškemu kaosu, samo da bi porazili Os in da bi mogli nato razpolagati z angleškimi silami proti Japonski; drugo pa tisti, ki spoznavajo, da bi to ne bilo nič v ameriškem interesu, in se zato trudijo, da bi Rusijo navezali nase in jo pripravili do sporazuma glede izvajanja »Atlantske karte«. V praksi pa sta si obe struji enaki in sicer iz dveh razlogov: prvič zato, ker Rusija s svojim odtegovanjem od manifestacij združenih narodov dokazuje, da ne želi prevzeti nikake obveznosti; drugič pa zato, ker bi London in Washington ne mogla prisiliti v primeru sovjetske zmage Rusije da bi spoštovala prevzete obveznosti, čeprav bi kako krpo papirja zares podpisala. Vse te ameriške manifestacije pa so v toliko zanimive, ker nam jasno kažejo, da se v Zedinjenih državah v polni meri zavedajo, da so Evropo izpostavili nevarnosti katastrofe, proti kateri moskovski zavezniki nič ne morejo; pa tudi zato, ker še bolj poudarjajo nujnost evropskih narodov, da strnejo svoje sile za dosego zmage. (Stampa Sera.)

„Prima linea"

Izšla je 16. številka 2. letnika tega skrbno urejevanega glasila Zveze borbenih fašijev v Ljubljani z naslednjo zanimivo vsebino:

Enrico Barilli razpravlja na uvodnem mestu o pomenu pomorskega činitelja in podaja poučen pregled italijanske pomorske veljave; Renzo Arnoldi piše v drugem članku o »prerokih«, dotikajoč se v zvezi s tem trdnosti notranje fronte; Buttafava nadaljuje svojo skrbno sestavljeno razpravo o »šolski listini«, katere prva dva dela smo tudi mi objavili, razpravljajoč to pot o »pripravi učitelja« (objavili bomo tudi to nadaljevanje); nadaljnji članek je posvečen junaštvu fašističnih legionarjev po neposrednem pripovedovanju; zanimiv je pregled književnih novosti, ki ga na kratko podaja Jusik Achrafian. Gianni Cagianelli je prispeval »Sprehod po zoološkem vrtu«, ki je ilustriran; Walter Pozzi pa piše o slikarskih razstavah v Milanu (Pino Ponti in Rumun Dragutescu). Četrta stran tednika je posvečena »Izgledom italijanske proizvodnje po vojni« in prikazuje poljedelsko, industrijsko in trgovsko področje (avtor Mario Bezzola). Peta stran je kakor običajno posvečena Stranki in borcem, šesta pa to pot vseučiliščnikom: M. Tabellini piše o »Delavcih in dijakih«, Gian Luigi Gatti pa o dijaku kot »prvem delavcu v novi Evropi«. Razen teh glavnih člankov je seveda polno zanimivega drobiža in glos, izmed katerih naj opozorimo zlasti na gloso na prvi strani: »Novi ritem«, ki ironizira partizanska prizadevanja, da bi v italijanskem narodu našli razumevanje za svojo nečloveško borbo.

Brezplačni tečaji italijanščine v železničarskem Dopolavoru

Tiskovni urad Zveze Fašijev sporoča:

Po smernicah Pokrajinskega Dopolavora, je Železničarski Dopolavoro organiziral brezplačne tečaje italijanskega jezika za svoje člane. Predvidenih je bilo 10 tečajev. Štirje delujejo redno že nekaj mesecev. Drugi tečaji se bodo začeli v kratkem na raznih mestnih in pokrajinskih železničarskih uradih. Tako bo vsem slovenskim železničarjem dana možnost, da se nauče italijanskega jezika.

S to skrbno izpodbudo Železničarski Dopolavoro izpopolnjuje svoje delovanje in izvršuje v celoti nalogo, ki mu je bila naložena od višjih hierarhov na področju moralne in materialne podpore članom. Dopolnila jo bo v kratkem ustanovitev Dopolavorove knjižnice, ki bo dostopna članstvu še ta mesec.

Prijava delavcev, zaposlenih pri težkih delih

Prehranjevalni zavod Visokega komisarijata za Ljubljansko pokrajino poziva delodajalce, da v nasprotju z dosedanjimi določili, tiskanimi na prijavah, predlagajo prijave delavcev, zaposlenih pri težkih in najtežjih delih, pristojnim občinskim preskrbovalnim uradom takole:

za delavce, zaposlene izven mesta Ljubljane od 20. do 25. v mesecu za prihodnji mesec,

za delavce, zaposlene pri tvrdkah v mestu Ljubljani pa od 25. do 30. v mesecu za prihodnji mesec, zato, da bodo delavci dobili celo dodatno živilsko nakaznico pravočasno.

Delavci, prijavljeni kasneje po določenem roku, najdalje do 20. v mesecu za tekoči mesec, bodo prejeli dodatne živilske nakaznice samo z odrezki za preostali del meseca od dneva dospetja prijave. Prijave, ki bi jih delodajalci predložili po 20. v mesecu, se za tekoči mesec ne bodo upoštevale.

Razdelitev sira konsumentom

Prehranjevalni zavod Visokega komisarijata sporoča, da dobe ljubljanski potrošniki od 25. t. m. dalje pri svojih trgovcih sir za mesec februar in sicer na odrezek C 60 gr parmezana in na odrezek D 150 gr mehkega sira.

Blazni ameriški načrti

V zvezi s sporom med De Gaullom in Giraudom in angleško-ameriškim sporom glede Francoske severne Afrike zasluži posebno pozornost dokument, ki ga je prva objavila degolistična postaja Brazzaville v francoski Ekvatorialni Afriki in ki ga je po njej posnel nemški list »Frankfurter Zeitung«. Gre za dokument, ki so ga našli v Alžiru in ki je bog ve kako končal v rokah radia v Brazzavillu. Ameriške oblasti so razpisale veliko nagrado za tistega, ki bi jim ta dokument izročil. Na njem je podpis nekega »F. R.«, ki je ali ameriški oficir Frank Robertson ali neki Robert Fred, ki pripada ameriški informacijski službi.

Dokument razodeva ameriški politični program v Afriki in odgovarja ameriškim imperijalističnim smernicam na tem področju. Njegova glavna vsebina je naslednja:

Francoska severna Afrika šteje 18 milijonov prebivalcev, med njimi dva miljona in pol Evropcev in pol milijona Židov, ki imajo v svojih rokah od 65 do 80% vsega bogastva v deželi. Ker domače prebivalstvo ni posebno zanesljivo, dočim je evropsko prebivalstvo precej pod vplivom fašističnih idej, bi se ameriška politika v tej deželi lahko naslonila le na Žide, ki so že davno izkazali svojo privrženost demokratskim načelom in so Američane pozdravili kot rešitelje. Ta židovski element naj bi bil ojačen z dotokom ameriških Židov. Palestinski primer jasno kaže, da ni mogoče ustvariti življenjske skupnosti Židov z muslimanskim prebivalstvom. Zato naj bi se primerna vplivna področja enih in drugih strogo ločila.

Na teh osnovah razvija dokument naslednji program rešitve velikih kolonizacijskih in preseljevalnih vprašanj: Muslimansko prebivalstvo, ki ga v glavnem sestavljajo »pritepenci«, naj bi se vrnilo na vzhod, odkoder je pred stoletji prišlo. V ameriškem interesu bi bilo dovolj, ako bi jih poslali onkraj Nila. Francozi, ki jih je blizu miljona, naj bi se vrnili v domovino, zlasti v južno Francijo, kjer je naseljenost zelo redka zaradi pojemaja rojstev. Italijani, ki jih je kakih 200.000, in Španci, ki ne štejejo nad 3000 duš, naj bi ostali v deželi, saj gre za prebivalstvo, ki se zlasti v Tunisu rado prilagodi domačim razmeram.

Kako naj bi se pa izpolnila praznina, ki bi nastala z odselitvijo 7 do 8 milijonov prebivalcev? Avtor navedenega dokumenta je našel na to vprašanje enostaven odgovor: Ta praznina naj bi se po njegovem mnenju izpolnila z močnimi kontingenti ameriških črncev, s čimer bi se pod ameriškim vodstvom ustvarila osnova za širšo kolonizacijo afriške celine. Amerika bi s tem razširila svoj vpliv na vso Afriko.

Navzlic fantastičnosti tega načrta, pripomnja »Frankfurter Zeitung«, bi izvedba tega programa ne bila brez osnove. Znano je, da so Američani nekaj podobnega že izvedli v Liberiji, kjer so naselili črnce in druge Američane.

Dokument navaja nadalje potrebo, da se ustvari poseben vodilni razred ameriških črncev, ki naj se vzgoje v duhu njihovega novega afriškega poslanstva. Razložilo naj bi se jim, da jim pripada na afriški celini izredno važna vloga in da bodo dejanski predstavljali na tem ozemlju vodilni sloj. Pri tem se lahko izkoristi njihovo razpoloženje, saj je znano, da bi rajši živeli v Afriki kot gospodarji kakor pa v podrejenem položaju v Ameriki.

Glede na njihovo znano ameriško podjetnost, bi približno 15 milijonov ameriških črncev v manj kakor 50 letih lahko izpolnilo vse vrzeli na afriškem kontinentu. Ako pa naj se iz Afrike napravi druga Amerika, je nujno potrebno, da so pravi afriški voditelji ameriški Židje. Tako bi se lahko ustvarilo idealno vodstvo v smislu piramide, katere osnovo bi tvorilo domače afriško prebivalstvo; nad njim bi bili vseljeni ameriški črnci; tretjo skupino bi tvorili izbranci iz teh vrst ameriških črncev, najvišjo pa Američani židovske rase, za kar bi zadoščalo kakih 1000 ljudi.

Načrt je seveda daleč od kakih idealnih nagibov, saj ne more prikriti ameriških izkoriščevalnih namenov v Afriki. Avtor načrta tudi predvideva odpor nekaterih ameriških političnih krogov ter navaja v zvezi s tem nekaj značilnih namigovanj na Roosevelta in njegove nesmiselne obljube ameriškim črncem. Seveda je zelo težko presoditi verodostojnost tega dokumenta in ugotoviti, kdo je prav za prav njegov avtor. Vsekakor pa je značilno, da je njegovo vsebino prvi podal radio Brazzaville, ki je v degolističnih rokah. Že to nam kaže, da je dokument zbudil dvome in sume Francozov, ki se boje za usodo francoskega imperija, v nič manjši meri pa ni izzval sumov pri Angležih in seveda pri Giraudu. Zanimivo je še to, da je bila vsebina tega dokumenta objavljena prav na dan, ko sta se Churchill in Roosevelt v Casablanci trudila, da bi dosegla glede Francoske severne Afrike sporazum ali kompromis.

Kadar prodajaš ali kupuješ — preglej »Jutrove« male oglase!

Gospodarstvo

Razvoj italijanske industrije stekla

Iz svetovno znane italijanske steklarske obrti se je v zadnjih desetletjih razvila mogočna industrija, ki je prevzela vse tradicije obrti, obenem pa je omogočila kritje rastoče potrebe domačega trga. Spričo doseženega napredka je Italija v svetovni vojni proizvodnji stekla stopila že na četrto mesto. Po zadnjem štetju je v vsej Italiji 762 steklarskih obratov, od tega 470 obratov večjega obsega (med njimi 25 velikih delniških družb z glavnico preko četrt milijarde lir). Vpoštevajoč obrtne obrate je bilo pred vojno v Italiji zaposlenih v steklarski stroki 35.000 delavcev, vrednost proizvodnje pa je bila ocenjena na pol milijarde lir.

Medtem ko je še leta 1929. uvoz stekla iz inozemstva presegal izvoz, je šlo pred vojno že 8% italijanske proizvodnje stekla v inozemstvo. V pogledu surovin se je Italija v zadnjem desetletju docela osamosvojila. Potreben kremenčev pesek pridobivajo v Istri in Toscani. Uvoz kremenčevega peska, ki je znašal še leta 1934. 150.000 ton je štiri leta kasneje padel na 11.000 ton.

Italijanska industrija stekla proizvaja vse mogoče vrste stekla, med drugim tudi surovo in polirano kristalno steklo v debelosti 1.5 do 38 mm in v ploščah do 21 kv. metrov. Specijalni proizvod italijanske industrije stekla so steklene plošče za oblaganje sten iz cementnega stekla, nadalje steklo za električne gorilce, specialno steklo za laboratorije in najboljše vrste stekla za optične instrumente. Pospeševanju proizvodnje stekla za optiko služi poseben laboratorij znanstvenega instituta za proizvode bora in kremena, čigar proizvodnja optičnega stekla je znašla leta 1937. že 10.000 kilogramov. Poleg tega pa je bil lani ustanovljen v Muranu pri Benetkah preizkuševalni zavod za steklarsko industrijo, ki bo igral važno vlogo v bodočem razvoju te industrijske panoge.

Gospodarske vesti

= **Ljubljanska kreditna banka** bo izplačevala s 1. marcem 1943 stara dobroimetja kakor sledi: 1.) vsem starim vlagateljem do L 50.000.— se izplača nadaljnja 5% kvota na kapital; 2. vsem starim vlagateljem nad L 50.000.— se izplača nadaljnja 3% kvota na kapital. Izplačila kvot se izvršijo od sedanjega salda po stanju vlog na dan 26. maja 1932, pri čemer se predčasno izvršena izplačila odbijejo. Po 31. marcu 1943 nedvignjene kvote se prenesejo na nove, vsak čas razpoložljive račune.

= **Sprememba meničnega zakona na Hrvatskem.** Na Hrvatskem je izšla novela k meničnemu zakonu, po kateri se rok zastaranja menic nasproti izstavitelju in indosantom podaljša od enega leta na dve leti po izvršenem protestu.

= **Vojni riziko pri življenjskem zavarovanju na Hrvatskem.** S posebnim zakonskim dekretom je bil na Hrvatskem predpisan prevzem vojnega rizika pri življenjskem zavarovanju zasebnih zavarovalnic, kar velja za življenjska zavarovanja do 500.000 kun. pri osebah, ki so v vojaški službi, pa do 100.000 kun. Jamstvo za vojni riziko mora biti predmet dodatnega zavarovanja k življenjskemu zavarovanju, za kar se računa premija 6 promile na leto od zavarovane vsote, pri zavarovanjih, ki zapadejo v vojnem času, pa 1 odstotek.

= **Omejitev sej upravnih svetov v Nemčiji.** V zvezi z ukrepi za mobilizacijo vseh delovnih rezerv in vse produkcijske kapacitete gospodarstva je nemški državni gospodarski minister poslal državni gospodarski zbornici odlok, v katerem priporoča omejitev števila sej upravnih svetov posameznih družb z namenom, da se zmanjša potreba potovanj na take seje. Število sej naj se omeji na minimum in se naj za vsako sejo pripravijo vsi potrebni predlogi. Izrecno opozarja odlok tudi na možnost, da se v nujnih primerih sklepa po pismeni poti. V državni upravi se je tako sklepanje po pismeni poti že praktično uveljavilo.

= **Izvedba kmetijskega obdelovalnega načrta v Srbiji.** Poročali smo že o kmetijskem obdelovalnem načrtu, ki ga je izdala srbska vlada in o katerem je nedavno govoril na beograjskem radiu srbski predsednik vlade general Nedič. Sedaj je še kmetijski minister izdal apel na vse kmetovalce, v katerem poudarja, da se mora obdelovalni načrt, ki je bil izdelan lani v jeseni, v polnem obsegu izvesti. Da se olajša izvedba tega načrta, so bili doslej v 1200 krajih Srbije prirejeni sedemdnevni učni tečaji, na katerih so kmete poučili, kakšna je njihova dolžnost in so jim dali tudi vsa potrebna navodila za pomladna dela. Poleg tega posveča srbska vlada posebno pozornost tudi razvoju živinoreje. Popisani so bili vsi plemenski biki in vpisani v knjige, tako da je dana osnova za kontrolo. Obsežna navodila za izvedbo obdelovalnega načrta so dobili okrajni kmetijski referentje in predsedniki občin. Izvajanje načrta bo vlada nadzirala s pomočjo posebnih strokovnih organov in bodo kmetje, ki načrta ne izvrše, poslani na prisilno delo.

= **Kmečki dolgovi v Srbiji.** Glede na zboljšanje plačilne zmožnosti kmetov je srbska vlada s posebno naredbo spremenila določbe stare uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Razne olajšave, ki so bile v prvotni naredbi predvidene, odpadejo in tudi plačilni rok se skrajša. Za dolgove preko 500.000 din odpadejo vse dosedanje olajšave.

= **Uvedba plinskih generatorjev v Srbiji.** Iz Beograda poročajo, da bo v kratkem ustanovljena posebna šola za izvežbanje tehničnega personala, ki oskrbuje motorje s plinskimi generatorji. Uvedba plinskih generatorjev je v zadnjem času naglo napredovala. Sicer je bila že v letu 1940. izdana naredba, ki določa obvezno predelavo stacionarnih motorjev preko 25 konjskih sil na pogon z generatorskim plinom, ki pa se ni mnogo upoštevala. Lani je bila 6. oktobra pri generalnem pooblaščencu za gospodarstvo v Srbiji ustanovljena centrala za plinske generatorje z namenom, pospeševati predelavo motorjev in tehničnih naprav na pogon z generatorskim plinom in olajšati predelavo motorjev samih ter dobavo generatorjev. Ta centrala je poskrbela, da so nemške tvornice dobavile sestavne dele, ki so potrebni za predelavo motorjev, zlasti Dieselovih, pa tudi potrebne specialne stroje za ceneno pripravljanje lesa za generatorje pri motornih vozilih. Iz Nemčije so prispeli tudi potrebni generatorji za pogon z ogljem, ki se uporabljajo pri osebnih avtomobilih. Generatorji, ki so potrebni za stacionarne motorje, se po nemških načrtih izdelujejo v Srbiji sami. Kot kurivo za plinske generatorje pa prevladuje les, ki je v zadostni količini na razpolago. Sedaj pa se vrše tudi priprave za uporabo rjavega premoga, odnosno koksa iz rjavega premoga. V zadnjem času pa so pričeli predelavati tudi traktorje na pogon z generatorskim plinom.

= **Racioniranje premoga v Švici.** Poročali smo že o omejeni možnosti uvoza premoga v Švico. Uvoz je znašal lani 1.9 milijona ton nasproti 2.2 in 2.7 milijona ton v prejšnjih dveh letih in preko 3 milijone ton pred vojno. Švicarski zvezni svet je nedavno izdal nove določbe glede omejitve potrošnje premoga. Osnovni kontingent za industrijsko potrošnjo premoga je določen na 65%. Dodelitve premoga se ravnajo po važnosti posameznih podjetij. Prednost pri dodelitvi imajo podjetja vojnega gospodarstva, izvozna industrijska podjetja in podjetja za nujno oskrbo domačega prebivalstva. Najbolj je omejena potrošnja za hišno kurjavo.

= **Naraščanje obtoka bankovcev v Egiptu.** V zadnjih letih se je obtok bankovcev v Egiptu v naglem tempu povečal, predvsem zaradi tega ker mora izdajati egiptska Narodna banka bankovce za potrebe angleške vojske proti izročitvi britskih zakladnih menic. Tudi znatnejši dvigi hranilnih vlog pri egiptskih bankah so lani povzročili potrebo odobritve znatnih kreditov denarnim zavodom. V teku lanskega leta se je obtok bankovcev povečal za 70% in je v decembru dosegel 90 milijard funtov nasproti 52.7, 37.3 in 26.4 ob koncu prejšnjih treh let. V avgustu leta 1939. je znašal obtok 22.p milijona egiptskih funtov. Od izbruha sedanje vojne se je torej obtok več kakor početvoril.

= **Racioniranje čevljev v Zedinjenih državah.** Docela nepričakovano je bilo v Zedinjenih državah uvedeno racioniranje čevljev. Kot vzrok navajajo okolnost, da se potroši za ameriško vojsko ena tretjina razložljivega usnja za podplate, že pred sedanjo vojno lastna proizvodnja usnja za podplate ni krila domače potrebe in je bilo treba usnje uvažati. Priprave za racioniranje so bile izvršene brez vednosti javnosti in preden so kupci navalili na trgovine. Ponovno se je izkazalo, da povzroči prekasna uvedba racioniranja v času, ko že primanjkuje dotičnega blaga, le še poostritev težkoč pri oskrbi. Čim se v javnosti izve, da bo eno ali drugo blago racionirano, ali da se pojavlja pomanjkanje, navalijo ljudje na trgovine, da bi si nabavili zalogo. V zvezi z racioniranjem čevljev še poročajo, da bodo tvornice čevljev v Argentini dobavile 1 milijon parov čevljev za ameriško vojsko. Zaradi pomanjkanja ladijske tonaže pa bodo morale argentinske tvornice same poskrbeti za prevoz v Zedinjene države na argentinskih ladjah.

Zunanjim naročnikom DOBRE KNJIGE!

Vse naročnike DOBRE KNJIGE, ki prejemajo knjige po pošti, opozarjamo, da je peta knjiga naše zbirke že izšla. Prosimo vse one naročnike, ki še niso poravnali naročnine za januar in so knjigo v redu prejeli, da to store čim preje, sicer jim pete knjige za februar ne bomo mogli poslati. Naročnino naj poravnajo po položnicah, ki smo jih priložili januarski pošiljki knjig.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Nedelja, 21. februarja, ob 14.: **Deseti brat.** Izven. Cene od 15 lir navzdol. — Ob 17.30: **V Ljubljano jo dajmo!** Izven. Cene od 20 lir navzdol.

Ponedeljek, 22. februarja, ob 15: **Snegulčica.** Zaključna predstava za Gill.

Torek, 23. februarja: Zaprto.

*

Jurčič-Golia: »Deseti brat«. Dramatizacija romana v 16 slikah. Osebe: Benjamin, graščak — Bratina, graščakinja — Gabrijelčičeva, Manica, njuna hči — Levarjeva, Balček, sin — Bajde, Dolef — Lipah, Piškav—Peček, Marijan, njegov sin — Verdonik, Martinek Spak — M. Skrbinšek, Kvas — Drenovec, Krjavelj — Cesar, Dražar — Raztresen, Krivčevi: Plut, Pol. Juvanova, Sancinova, sodnik — Nakrst, zdravnik — Košuta, lektorica — Kraljeva. Režiser: prof. O. Šest, scenograf: inž. E. Franz.

J. Ogrinc: »V Ljubljano jo dajmo!« Veseloigra v treh dejanjih. Osebe: Srebrin — Cesar, Retija — . Juvanova, Marica — Levarjeva, Cena — Starčeva, dr. Snoj — Drenovec, Pavle — Peček, Neža — Rakarjeva, dve priči: Benedičič in Brezigar. Režiser: Milan Skrbinšek. Scenograf: inž. E. Franz.

OPERA

Nedelja, 21. februarja, ob 16: **»Thais«.** Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Ponedeljek, 22. februarja: Zaprto.

Torek, 23. februarja, ob 17: **»Janko in Metka«.** Premiera. Red Premierski.

Sreda, 24. februarja, ob 17: **»Beg iz seraja«.** Red Sreda.

*

J. Massenet: »Thais«. Opera v sedmih slikah. Osebe: Athanael — Primožič, Nicia — Sladoljev, Palemon — Dolničar, suženj — Gregorin, Thais — Heybalova, Krobila — Mlejnikova, Mirtala — Polajnarjeva, Albina — Španova. Solo plešejo: Bravničarjeva, Japljeva, Remškarjeva, Kirbos in Pogačar. Dirigent: N. Štritof, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, koreograf: inž. P. Golovin, scenograf: A. Gerličeva, načrti za kostume: J. Vilfanova.

Neme priče ljubljanske preteklosti:

Mestni trg

Deželni knezi so že radi obsipali Ljubljano, odkar so ljudje pametovali, s svoboščinami in takimi pravicami, kakršne je uživalo le redkokatero mesto bodisi v bivši vojvodini Kranjski ali pa še kje drugod. Vso izredno blagohotnost pa so izkazovali deželnemu našemu središču predvsem zategadelj, ker so se meščani zavezali, da bodo zmeraj popravljali in v redu vzdrževali na lastne stroške svoje dni prepotrebno mestno obzidje kakor tudi mestne stražne stolpe in mostove. Toda isti visoki dostojanstveniki niso bili naklonjeni samo mestu kot takemu, marveč so delili izvestne važne pravice, lahko rečemo, prednostne povlastice, tudi posameznim stanovom, tako na primer že v štirinajstem in petnajstem stoletju ljubljanskim trgovcem kot odličnim pospeševalcem blaginje mestnega prebivalstva, da so smeli svobodno odhajati zaradi kupčijskih opravkov v tuje dežele in kraje širom po svetu. Brez enakih in podobnih milostnih dovolil bi se mogla Ljubljana povzpeti zgolj z nepopisno težavo ali pa celo nikakor ne do priznane imenitnosti in upoštevanja vrednega bogastva, ki njune sledove tu in tam v njej še dandanes prav lahko opažamo in tudi občudujemo, kar velja kaj posebno glede mnogih starih, lepo zidanih poslopij.

Hudo se zato moti vsakdo, kdor nemara misli, da je bila nekdaj Ljubljana beraško in kramarsko zakotno mestece. Častitljiva starost nekaterih trdk, obogačenih s stoletnimi skušnjami, dokazuje še slej ko prej, da so koreninili njihovi spočetki na trdni, trpežni in pošteni podstavi. Stare patricijske hiše ali hiše uglednih družin, vijoče se v lahnem loku po obeh stranch sedanjega Mestnega trga, od znamenitega Robbovega vodnjaka proti Staremu trgu, prezgovorno pričajo o lepih in dobrih časih ljubljanske preteklosti. Večina teh hiš ima na pročelju tri ali štiri okna v enem nadstropju in le nekatere so običajne stavbe s petimi do osmimi. Manjša poslopja so posedovali po navadi meščani, večja pa skoraj sami plemenitniki.

(Preden jamem opisovati in naštevati bolj ali manj važne in zanimive reči o hišah na Mestnem trgu, moram povedati, da temelji tvarina na podatkih, ki jih vsebujejo knjige, nenatisnjeni izsledki znanstvenih zavodov in javna zemljiška knjiga. Kot take pripomočke naj tu zlasti navedem: Alfonza Müllerja seznamek ljubljanskih hišnih posestnikov 1600 do 1898 v narodnem muzeju v Ljubljani; natisnjeni imeniki ljubljanskih hišnih posestnikov 1782 do 1903; mestni arhiv in zemljiška knjiga v Ljubljani; Avgusta Dimitza »Geschichte Krains«; »Trgovski tovariš«, letnik 1934.; Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko« i. dr.)

*

Prva hiša na desni tik rotovža, katerega bistveni sodel je dandanes, je imela, kar je bila sezidana, že precej gospodarjev. Njeni imetniki so bili v letih 1600 do menda 1664 grofi Thurni (kot prvi Ludovik). Za njimi je posedovala hišo do leta 1760. rodbina Thalnitscher (tudi Dolnitscher, kratko in malo torej Dolničar), ki je prav zaslužna za Ljubljano in našo krajevno zgodovino. V dolgi vrsti ljubljanskih županov je bil Janez Krstnik Dolnitscher (mestni in deželni tajnik, več let tudi mestni sodnik) 57. in 60. mestni župan (prvič 1672—1678, drugič 1692—1696). Leta 1696. če ne že 1688., mu je bilo podeljeno dedno plemstvo s pridevkom »Thalberg« (Thallperg). Poročen je bil z Ano Marijo, sestro zgodovinarja Ivana Ludovika Schoenlebna. Njun sin Janez Anton rojen dne 9. februarja 1662, ki se je posvetil duhovništvu, je postal doktor bogoslovja, član deželnih stanov in leta 1700 ljubljanski stolni dekan. Kot tak si je sila prizadeval za porušenje stare stolnice in za zgraditev veličastne sedanje kakor tudi za zidanje semenišča. Umrl je dne 15. novembra 1713. Nadaljnji njun sin dr. prava Ivan Gregorij Thalnitscher de Thalberg je bil in je slaven domovinski zgodovinar. Lastniki hiše so bili za navedenimi Dolničarji njihovi neposredni sorodniki kot dediči. In za temi je melo hišo dvajset let ljubljansko mesto, od katerega si jo je pridobil (1780) Karel pl. Strahlendorf ter jo obdržal samo malo časa, zakaj že izza leta 1786. sta označena v starih listinah kot njena lastnika imovita in kaj ugledna veletržca Anton Damiani (tudi Domiani) in njegov sin Franc Ksaverij Damiani. Anton, že leta 1766. predsednik gremija ali združenja trgovcev, je umrl dne 8. septembra 1799, ko mu je bilo 74 let. Naš narodni muzej hrani dve doprsni sliki v naravni velikosti, kateri prikazujeta njega in njegovo drugo soprogo Frančiško, rojeno Supanovo. Sliki je zapustil muzeju Gustav Köstl, župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani, v smislu določila oporoke z dne 12. januarja 1879. Francozi so leta 1809. med več najodličnejšimi ljubljanskimi meščani, ki so jih priprli zaradi gotovosti plačila določene kontribucije (vojnega davka), izbrali za talca tudi Franca Damianija. (Podatki o omenjenih dveh veletržcih so po-

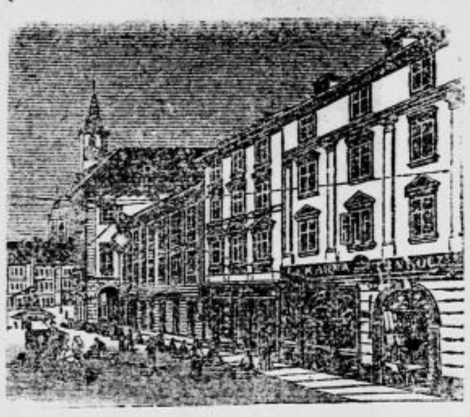

vzeti iz letnika 1898 lista »Arga«.) Nadalje je znano, da se je ustavil pri Antonu Damianiju dne 26. februarja 1797 na svojem vojnem umikanju feldmaršal (izza l. 1761.) Dagobert Siegmund grof Wurmser, ki se je rodil dne 7. maja 1724 v Strassburgu ter je bil sprva francoski častnik, pozneje pa je prestopil v avstrijsko vojsko, v kateri je kot višji poveljnik sodeloval na več važnih bojiščih. Poleti 1796. je prevzel poveljstvo nad vojaškimi trumami v Gorenji Italiji. Ko je premagal Bonaparte njegove roje pri Castiglioneju, Roveretu in Bassanu, se je odločil za poskus, oteti Mantuo, obkoljeno od Francozov. Sreča mu ni bila mila, zakaj že dne 8. septembra je bil zajet in dne 2. februarja 1797 se je moral vdati. Umrl je še isto leto, dne 21. avgusta, na Dunaju. — V tej hiši je bil med leti 1780. do 1894. sedež ljubljanske glavne pošte, katere oskrbnik Jakob pl. Vischer je moral dajati, kadar je vzbuhnil kje v mestu požar, na uporabo konje, ki so prevažali sicer iz kraja v kraj potujoče ljudi in poštne pošiljke. — Dne 20. januarja 1817 je kupil hišo čislani ljubljanski meščan Franc Gallè, soustanovitelj Kranjske hranilnice.

V Ljubljani je zboroval med meseci januarjem in majem leta 1821. kongres, odnosno je bil sestanek zavoljo posvetovanja in sklepanja o skupnih velepolitičnih rečeh, v navzočnosti avstrijskega cesarja, ruskega carja, kralja obeh Sicilij in vojvode iz Modene. Na kongresu so bile zastopane, razen držav, ki so jim vladali pravkar omenjeni monarhi, še Sardinija, Toskana, Prusija, Hannoverska (proglašena na kongresu, vršečem se na Dunaju v mesecih od septembra leta 1814. do junija leta 1815., za kraljevino; zdaj je druga največja pruska pokrajina), Hessen-Kasselska (do leta 1866. samostojna državica in članica nemške zveze), Danska, Portugalska, Francija in Velika Britanija, kakor tudi je na njem zastopal papeža poseben odposlanec. Prav mnogi odlični kongresniki so stanovali, ker je sila nedostajalo hotelskih prostorov, kar pri meščanskih družinah. In tako sta bivala za časa znamenitega sestanka tudi v Gallètovi hiši knez Volkonski, pehotni, in vitez Uvarof, konjeniški general. — Dne 17. maja 1822 je bila ustanovljena Kranjska hranilnica (zdaj Hranilnica Ljubljanske pokrajine), ki je imela v hiši do leta 1840. svojo prvo poslovalnico. Potem se je preselila hranilnica v svoj na novo zgrajeni dom na sedanjem Krekovem trgu, kjer je za naših dni pokrajinska finančna direkcija. — V hiši je obratoval tudi Ignacij pl. Kleinmayr s svojo tiskarno do leta 1833., dokler je namreč ni premestil v lastno poslopje, stoječe na oglu dandanašnjih ulic — Kolodvorske in Dalmatinove, podrto kmalu leta 1898. in nadomeščeno s sedanjo visoko in lepo vogelno stavbo. — Franca Gallèta so nasledovali kot lastniki te stare hiše: dne 29. januarja 1857 Ivan Galle, dne 28 septembra 1872 Karel Galle in dne 15. junija 1887 Franc Galle. Le-tá je prodal naposled hišo dne 2. januarja 1891 mestni občini ljubljanski, ki jo je dobila tako zopet v last po dolgih sto desetih letih, namreč od tedaj, ko je bila prisiljena, jo prodati bržkone z mnogim drugim vred zgolj spričo razdrapanih mestnih financ, sploh nedostatno urejenega in slabo vodenega mestnega gospodarstva. Občina uporablja hišo od vnovične pridobitve dalje predvsem za svoje pisarne, deloma, posebno prostore v njenem dvorišnem prizidku, za razne shrambe, delavnice in dr., v pritličju ob trgu pa je zdaj mestna prodajalnica predmetov, potrebnih za električno in plinsko razsvetljavo in kurjavo. — Na koncu dvorišča je bilo narejeno leta 1940. pribežališče za primer letalskih napadov, ki je vsekano precej daleč v grajski koren (masiv) ter dobi v njem ob sili lahko zavetje okoli dve sto oseb.

Alojzij Potočnik.

Mestni zelenjadarski tečaj

Prirejenih bo več predavanj o pridelovanju sočivja

Ljubljana, 20. februarja

Lansko obdelovanje vojnih vrtov je po vsej Ljubljani pokazalo najboljšo voljo prebivalstva, da bi pridelali čim več zelenjave in sploh vrtnin ter si z lastnimi pridelki pomagali v sedanjih razmerah. Že lani se je pa tudi pokazalo, da skoraj povsod manjka za vrtnarska dela potrebne strokovne izobrazbe in izkušenj ter zato tudi ni bilo takega uspeha in tako bogatih pridelkov, karkšne bi želeli in smeli pričakovati pri ljudeh, ki že dolgo obdelujejo vrtove.

Mestna občina je tudi letos še pomnožila razsežnost za obdelovanje manj premožnim slojem oddanih zemljišč, razen tega je pa **župan, general Leon Rupnik,** ukazal prireditev cele veste predavanj, ki bodo na raznih krajih mesta.

V ponedeljek 22. t. m. bodo predavanja **v Dravljah** v prostorih gostilne **»pri Miheljnu«** na Vodnikovi cesti št. 287.

V torek 23. t. m. bodo predavanja v Krekovi gospodinjski šoli **v Šiški.**

V sredo 24. t. m. bodo predavanja v ljudski šoli **na Barju.**

V četrtek 25. t. m. bodo predavanja v telovadnici ljudske šole **na Vîču.**

V petek 26. t. m. bodo predavnaja v deškem vzgajališču Selo **v Mostah.**

Vsoboto 27. t. m. bodo predavanja v dvorani **na magistratu.**

Drugi četrtek 4. marca bodo pa predavanja v ljudski šoli **za Bežigradom.**

Vse te dni bolo predavanja o zelenjadarstvu trajala od 8. do 11. ure in popoldne od 14. do 17. ure. Predavatelji bodo obravnavali vsa vprašanja, ki so najbolj važna za uspešno pridelovanje zelenjave.

Na vseh navedenih krajih in vse dni bo od 8. do 9. ure predavala mestna kmetijska referentka **ga. inž. Angela Mahkota** o važnosti zelenjave v vojnem času, o obdelovanju zemlje in njeni pripravi za pomladno setev in saditev, o raznih načinih izboljšanja zemlje z obdelovanjem, o zalivanju in vrtnarskem orodju.

Drugo uro, torej od 9. do 10. ure bo povsod predaval mestni kmetijski referent **inž. Josip Maček** o smotrnem gnojenju s hlevskim gnojem, o pomenu komposta in o polnem gnojenju z različnimi metnimi gnojili, nadaljen pa tudi v važnosti poznavanja onih zelenjalnih vrst, ki zahtevajo posebno gnojenje.

Tretjo uro, torej od 10. do 11. ure bo povsod predaval mestni vrtnarski oficijal France Pirnat o setvi, saditvi, o razdelitvi gredic, okopavanju ter o vseh delih, ki so med letom potrebna za umno zelenjadarstvo.

Popoldne od 14. do 17. ure bo vsakokrat predaval naš znani strokovnjak, višji vrtnarski nadzornik **Josip Štrekelj,** o kulturi in vrstah ter tudi o obrambi raznih kapusnic, stročnic ter čebulnic proti škodljivcem. Poleg njega bo pa predaval o solatnicah, raznih špinačah, paradižnikih, korenju in o raznih dišavnicah nadzornik mestnih nasadov **Anton Lap.**

Slehernemu je s temi predavanji dana prav lepa priilika, da se nauči najpotrebnejšega, kar mora znati in veleti, če hoče s pridom obdelovati svoj vrtič ali vojni vrt. Tudi najbolj izkušeni vrtnar se bo pri teh predavanjih še marsikaj naučil in izpopolnil svoje dosedanje znanje in izkušnje. Večina predavatelj je našim prijateljem vrtov že znana, saj imamo med njimi prve strokovnjake in najbolj priljubljene predavatelje v tej stroki, zato pa še posebno opozarjamo vse začetnice in začetnike, naj žrtvujejo vsaj en dan za prepotrebni pouk, da njih delo na vrtovih ne bo neplodno in jim jesen ne bo prinesla prevelikih razočaranj. Če bolo vsaj en dan pazljivo poslušali predavanja in si beležili najvažnejša navodila, bodo imeli veliko korist in tudi veliko veselje z letino. Prepričani smo, da bodo predavanja vzgojila dolgo vrsto zelenjadarjev, ki bodo tudi še v mirnih časih z veseljem in s pridom izkoriščali pri teh predavanjih prilobljene in preizkušene nauke.

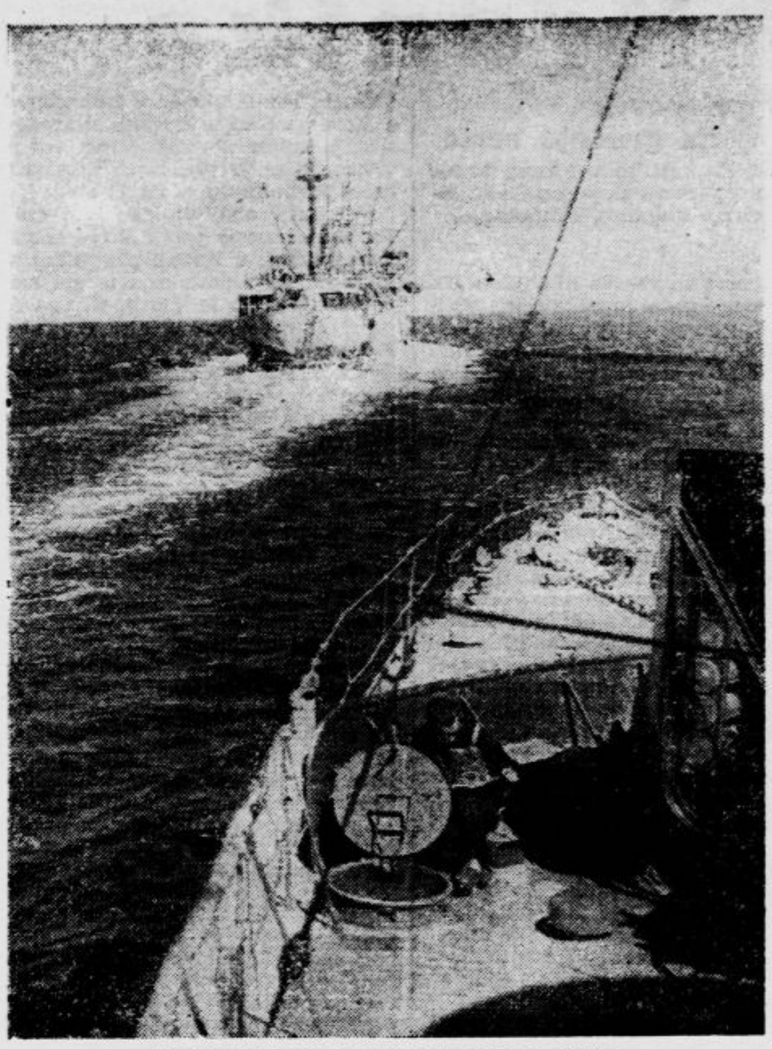

Italijanski konvoj v Sredozemskem morju

Moda in dom

Iz starega paletoja

Saj se še vse spominjate na stari, dobri tričetrtinski paleto? Stavim, da ga ima marsikatera od vas še v omari in ne ve, kaj početi z njim. Blago je še pravo pred-

vojno blago, toda kroj je docela zastarel! Toda saj veste, da si iz starega paletoja lahko napravite moderno dolgo jopico. Z dokaj širokimi obrobki, velikimi žepi, ki jih zapnete s patentno zadrgo, in širokim pasom spremenite takšen paleto v tako moderno oblačilo, da ne bo o njem nihče slutil, kakšno preteklost ima.

*

Karirasta obleka

Karirasta obleka, ki jo vidite na naši skici, je ukrojena po zadnji modi in ima rahlo upadajoča ramena. Spomladi jo bo-

mo nosile brez plašča, kadar pa bo vreme bolj hladno, jo bomo izpopolnile z ljubkim toplim telovnikom iz živobarvnega volnenega blaga, ki je v pasu ozek in širok v ramenih.

*

Sodobna kuhinja

Juha iz ostankov prikuhe. Vsako prikuho, zlasti pa grah, krompir, ohrovt, kislo zelje lahko naslednjega dne uporabimo za juho. Prikuho, ki nam je ostala od prejšnjega dne, razredčimo z vodo, prevremo, pretlačimo skozi sito in jo izlijemo na tanko prežganje, ki smo mu še dodale drobno nasekljanega peteršilja, nato pa še dolijemo vode ali kostne juhe. V juho zakuhamo makarone ali rž ali malo prosene kaše.

Golaž iz odpadkov bakalaja. Kadar pripravljajo gospodinje polenovko, navadno zavržejo njene notranje kosti, ne vedoč, da jih lahko koristno uporabijo. Iz teh odpadkov lahko napravimo zelo okusen golaž, in sicer takole: Na malo olja prepražimo drobno nasekljane čebule in ko zarumeni, jo posujemo s papriko in dodamo razne odpadke in večje kosti od polenovke (ki so se skuhali prejšnji dan, ko smo pripravljale polenovko za glavno jed) ter na kocke narezani surovi krompir. Vse skupaj dobro prepražimo in zalijemo z vodo in paradižnikovo omako. Potem kuhamo golaž, dokler ni krompir povsem mehak.

Maslo in kuhana smetana. S skuhanega, ohlajenega mleka posnemamo vso smetano in jo spravljamo v posebni posodici na hladnem prostoru. Ko je posodica skoraj polna, pričnemo smetano temeljito mešati s kuhalnico. Čez nekaj minut dobimo maslo, ki ga damo v hladno vodo in ga še naprej obdelujemo s kuhalnico, da se oddeli od nepotrebne vode. Tako prirejeno maslo je dobro, okusno in izdatno ter ga lahko uporabimo pri vsaki priliki.

Smetana iz ostankov mleka. V posodi, v kateri kuhamo mleko, pogosto ostajajo na dnu ostanki smetane, ki jih navadno pri umivanju zavržemo. Če to smetano delj časa skrbno z žlico snemamo s posode ter ji naposled čez nekaj dni dodamo še nekaj mleka in nekaj kapelj limonovega soka ali kisa, dobimo dobro nadomestilo za kislo smetano. Pred uporabo moramo to »kislo smetano« dobro iztepsti z metlico za sneg.

*

Kako sušimo mokro krzno

Krzna, ki ga je premočil dež ali pa sneg, ne smemo nikdar sušiti blizu peči, kajti tedaj postane koža trda, dlake pa popokajo. Vlažno krzno moramo predvsem skrtačiti z mehko ščetko, potem pa ga posušiti kje na hladnem. Ko je krzno docela suho, ga moramo najprej previdno izpraši ti s tanko palico, po tem pa počesati z gostim glavnikom najprej v smeri, v kateri rasejo dlake, potem pa v nasprotni smeri.

Intimni koncert

Pianistki Marta Bizjak in Silva Hrašovec sta priredili klavirski večer, na katerem sta odigrali vsaka polovico težkega sporeda. Bil je to skupni nastop v idealnem sodelovanju, ki sta ga umetnici na številnih koncertih za dva klavirja sicer že mnogokrat prej dokazali, toda tokrat sta podali vzor tovariškega nastopanja brez kake skrite ali vidne tekme med seboj, vsaka s svojimi odlikami, vsaka osebnost zase, podrejajoča se svoji visoki nalogi.

Če bi hoteli natančno označiti igro vsake pianistke posebe, bi to morda vodilo predaleč. Naj zadostuje omemba, da ima Hrašovčeva v sebi izrazito in močno poetično silo, ki si najlepše najde izraza v resnobnih in tehnično kakor vsebinsko zahtevnih skladbah (Bach, Brahms). Njena sicer živa tehnika je mestoma še nekoliko težka, kar se pozna posebno v majhni dvorani, toda za marsikateri slog izvajanih skladb je način njene interpretacije jako primeren. Bizjakova nam je pa že od prejšnjih nastopov znana kot ena najdarovitejših pianističnih umetnic pri nas sploh. Ona je kar zrasla s svojim instrumentom, katerega obvlada s sijajno tehniko obenem z doživljanjem, ki mu ne manjka sile ne nežnosti, kjer je ta na mestu.

Od sporeda zaslužijo omembo zlasti slovenske skladbe, med njimi dva lepa, jako kontrastna Ravnikova valčka, po slogu in po času nastanka že starejšega datuma, a v izrazu zaradi svoje močne poezije in ritmične razgibanosti vedno sveža. Prvo izvedbo je doživel Cigličev Nokturno, o katerem sem na tem mestu svoj čas že poročal. Mladi skladatelj je lahko zadovoljen z lepim uspehom, ki ga je doživel njegov prvenec, lahko pa je tudi vesel za tako prvovrstno izvedbo, ki je poudarila vse dobre strani interpretačno kočljive skladbe. Prvo javno izvedbo je doživel tudi Osterčev koral s fugo, skladba, ki je pred nekaj časa izšla v založbi skladateljeve hčerke Lidije. Koral je oblikovno nekoliko razbit, čeprav so prvi kontrasti med močnimi in tihimi odstavki zelo dobro grajeni, fuga pa je odlično izpeljana, v svežem vrenju krepkega kontrapunkta. Znova se mi potrjuje vtis, da imajo nekatere Osterčeve skladbe lepšo prihodnost, kakor jim je bilo prorokovano ob njihovem rojstvu.

Občinstvo je izrazilo pianistkama mnogo priznanja in je z obilno udeležbo potrdilo svoj smisel za koncertno umetnost, čeprav je bil spored od kraja do konca resen in ni obljubljal nikakega sentimentalnega ugodja. **Marijan Lipovšek.**

Pismo

Vsako jutro ob devetih je stopila iz hiše na cesto.

Bila je že stara, v ramenih upognjena in glavo je povešala. Njen korak je bil skoraj drsajoč.

Na kamenitem robniku pločnika se je ustavila in se zazrla v daljavo, proti gornjemu koncu velike ceste, ki se je izgubljala za oglom visokih hiš.

Zdelo se je, da hočejo njene trudne oči skrajšati razdaljo in prepoznati ljudi, ki so majhni in nemirni kakor mravlje hiteli po svojih opravkih. Tako so bili majhni pri ovinku ceste, da ni bilo mogoče razlikovati ženske od moškega, ne otroka od odraslega človeka.

Njene oči pa so vztrajno strmele v daljavo in iskale, iskale... Pogled je bil oster, skoraj srep in kovinsko mrzel.

Kazalec na uri se je počasi, a vztrajno pomikal naprej.

In ko je napravil polovico poti do desete, so njene oči zažarele v nenavadnem ognju...

Izza ogla na koncu ravne ceste, ki je tam zarisala rahel klanec, je zavihralo široko ogrinjalo poštnega dostavljalca.

Razločno so ga videle njene oči, ki so gorele v vročem upanju, kako je prečkal cesto in izginil v hišo številka eno. In potem je štela sekunde, dokler se ni spet pokazal in odvihral v nasprotno stran v številko 2... In tako je meril cesto in se počasi bližal. Devetnajstkrat je moral z leve proti desni in v nasprotno smer, preden je dospel do nje, zakaj njena hiša je imela številko 38. Včasih ga s te ali one hiše kar ni hotelo biti. Koliko dobrih novic je moral deliti!

In ko je naposled stal pred njo, je segel v veliko službeno torbo, vzel šop pisem in razglednic, jih pregledal in zmajal z glavo:

»Nič za vas, mati!«

Kakor bič so padale besede.

Še bolj se je sključila in kakor senca odtavala proti vratom.

A tam ji je zmeraj zastal korak in oči so ji ušle za njim.

Zmeraj začasa, da ga je videla vstopiti čez prag sosednje hiše, ki je imela številko 40.

In potem ji je pogled odromal nad vrata lastnega doma, kjer je bila tablica s številko 38. Zasovražila je to številko in vroče si je zaželela, da bi bila 36 ali 40.

Tako je bilo dan za dnem.

Včasih je sijalo sonce, navadno pa je bilo oblačno ali pa je deževalo. Ob devetih je stopila na cesto, si zasenčila oči s tresočo se desnico in negibno strmela v daljavo.

Po veliki cesti so švigala težka vozila in vozovi cestne železnice so veselo pozvanjajoč brzeli po progi. Ljudje so hiteli v svoje skrbi zatopljeni po opravkih in se niso zmenili za osamljeno ženico. Niso vedeli za njen svet, ki je bil mračen in mrzel in ga je moglo ogreti samo temnosivo ogrinjalo poštnega dostavljalca.

Dnevi so se počasi plazili iz neizčrpnega zaklada prihodnosti v neizmerno žrelo preteklosti. Neskončno dolgi in prazni. Vsak dan je predstavljal člen v neskončni verigi časa. Počasi se je je pismonoša privadil. Že od daleč je dal z roko znamenje, da nima ničesar zanjo. Hotel ji je prihraniti brezuspešno čakanje, a čakajoči ženi se je zdel kakor strog sodnik, ki z dvignjeno desnico neizprosno izreka sodbo... In se ni zganila. Počakala je, da je šel mimo in zginil v hišo številka 40. Nemo so se srečale njune oči.

»Od koga pričakujete pismo?« jo je nekoč vprašal.

»Od sina!« je komaj slišno dejala in pristavila glasneje: »Obljubil mi je, preden je šel, da bo pisal...« In oči so ji ponosno zažarele. A le za trenutek. Takoj je povesila pogled in zardela, kakor da bi se sramovala.

Pisma ni hotelo biti.

Mati pa na tihem le ni izgubila upanja. Srce ji je govorilo, da bo prišlo, da bo njen sin izpolnil obljubo.

Niti enkrat ni zamudila pismonoše. Njena volja in vztrajnost sta bili neporušljivi, ker jim je drugovala vera. Težina bremena se je čutila le na upognjenih ramenih in v zmeraj trudnejšem koraku.

Ko je stopila na cesto, je bila že kolikor toliko sveža in čila, upanje jo je kar pomladilo. Ko pa je pismonoša od daleč pomahal, se je zgruznila vase in je, ko je bil mimo, kakor senca odmahnila v hišo.

Nekega jutra pa je zamudila. Ko je stopila na cesto, je z grozo opazila, da je sonce že visoko na nebu, da mora biti že deseta. In tako lepo vreme je bilo!

Pogledala je proti vrhu ceste, a med množico ni mogla izslediti moža z ogrinjalom. Kaj je šel že mimo?

Ne!

Oddahnila si je.

Bil je že čisto blizu. A brez ogrinjala. Seveda, saj je že toplo, kakor pomladi... Le zakaj ne pomaha z roko? Ali je morda pozabil? Ali pa je pomahal prej, ko je še ni bilo!

Kaj pa?...

Srce ji je planilo v grlo, da je začutila nujnost, da se kam nasloni. Velika cesta z visokimi stavbami ji je zaplesala pred očmi. Okrog nje je legala megla. Tanka, prozorna meglica, kakršna leže na zemljo v ranih jutrnjih urah zgodnje pomladi, ko jo zakriva še mrzla slana. Megla se je zgostila, da jo je objel mrak. V sredi pa je sijalo sonce. Izprva medlo, a zmeraj močneje, da je zavzelo slepeč sijaj in se je vse okrog njê pogreznilo. In iz sonca je nenadno stopil pismonoša. V desnici je imel drobno belo pisemce in nekaj lepega je govoril, a obraz mu je sijal kakor sonce.

»Mati, pismo!« Nič drugega ni slišala. Pozabila je, da je na zemlji. Pred njo je stal mladi pismonoša in ji zmagoslavno molel pismo. In na levi je stala njena hišica s številko 38. Nobena druga številka ni bila tistega dne tako srečna. Prijela je poštnega dostavljalca za roko in ga brez besede potegnila v kuhinjo. Pomladila se je, da je bila še možu, ki ga je čakalo življenje, všeč.

Na mizi je stala posoda z belo kavo in velik kos kruha ob nji.

»Ker ste prinesli pismo,« je rekla spokojno.

Šele nato je s trepetajočo roko prijela drobni ovoj s sinovo pisavo. **J.**

Spominjajte se slepih!

Kronika

Ducejev prispevek za gradnjo ceste

Duce je poslal prefektu v Firenzi 50.000 lir kot osebni prispevek za popravilo občinske ceste v Santi Brigidi di Pontassieve.

*

* **Junaška smrt na vzhodnem bojišču.** Na ruskem bojišču je padel junaške smrti Massimo Ferrari, glavni manipulant bataljona »M«. Pokojnik je prediagan za posmrtno odlikovanje s srebrno kolajno. Ferrari je sodeloval v vojni za razširjenje imperija ter si je kot pehotni poročnik priboril vojni križec, potem pa je prosil za dodelitev k bataljonu »M«. Iz proste volje je tudi odrinil na rusko bojišče. Pokojnikov brat Alberto, takisto vojni prostovoljec, je prišel v ujetništvo potem ko je bil ranjen na libijskem bojišču pri Sidi el Baraniju.

* **Smrt viteza železnega križa.** Dne 28. januarja je v hudih borbah pri Voronežu padel polkovnik Josef Schmidt iz Monakovega. Poveljeval je grenadirskemu polku »List«. Schmidt se je posebno odlikoval junija lanskega leta pri prodoru ob Donu in je bil za svojo hrabrost odlikovan z viteškim križcem železnega križa.

* **Smrt znanega patologa.** V Padovi je umrl prof. Giovanni Cagnetto, profesor anatomije in histologije na univerzi v Padovi. Narodil se je v Benetkah, učakal je 61 let ter je med najznamenitejšimi patologi sodobne Italije.

* **Lauri Volpi sledi vzgledu Benjamina Giglia.** Tenorist Lauri Volpi je sledil zgledu Benjamina Giglia in je poklonil za umetnike, vključene v sindikatu, 50.000 lir. Denar se bo porabil v prvi vrsti za podporo umetnikov iz Bologne.

* **Monografija o Koperniku.** Ob priliki četrte stoletnice smrti Nikolaja Kopernika je objavil koledar Kr. astronomskega observatorija v Rimu, ki je izšel iz tiska te dni, izčrpno monografijo o življenju in delu Nikolaja Kopernika.

* **Zbirka Dantejevih del in študij o Danteju.** V Moritzburgu pri Draždanih se nahaja zasebna knjižnica bivšega saksonskega kralja in v tej knjižnici je posebna zbirka Dantejevih del in študij o Danteju Alighieriju. Zbirka obsega 1500 zvezkov. Začetek zbirke sega v leto 1821., ko je mladi princ Johann potoval v Pavio, kjer si je nabavil izvod Divine Commedie. Poslej se je princ popolnoma posvetil študiju Dantejevega življenja in dela ter tudi sam prevedel Divino Commedio v nemščino. Obogatil jo je z lastnimi komentarji in opazkami. Knjižnica v Moritzburgu obsega vse, kar je bilo o Danteju napisano v kakršnem koli kraju sveta od leta 1821. do leta 1880.

* **Tudi v vlakih rezervirani sedeži za invalide.** Direkcija državnih železnic v Rimu je izdala odredbo, da mora biti v vsakem vagonu določeno število prostorov rezerviranih za vojne invalide. Prostori bodo označeni s posebnimi tablicami. Ostalim potnikom bodo na razpolago samo toliko časa, dokler ne vstopijo v vlak vojni pohabljenci.

* **Tri sto menz za 40.000 delavcev.** Iz Bielle poročajo, da so skoro vsa industrijska podjetja v pokrajini ustanovila menze za delavstvo. Skupno je bilo osnovanih 300 menz, v katerih oskrbujejo s hrano 40.000 delavcev. Posebnih kuhinj za delavce niso osnovala manjša podjetja, ki zaposlujejo samo po nekaj delavcev.

* **50letnica prirodoslovnega muzeja v Milanu.** V Milanu so te dni obhajali 50letnico ondotnega prirodoslovnega muzeja. Navzoči so bili zvezni tajnik, podprefekt, župan ter drugi odličniki. Profesor Secci je prikazal razvoj in pomen institucije od njenega postanka do današnjih dni.

* **Poroka na smrtni postelji.** 71letni Enrico Gatti iz Triesta je dobil pljučnico ter so ga morali odpeljati v bolnišnico, kjer se je njegovo stanje tako poslabšalo, da je postalo brezupno. Tedaj je dal poklicati k sebi 44letno Francesco Turcinovich ter izrazil željo, naj ga poročijo z njo. Prišel je duhovnik in opravil cerkveno opravilo. Gatti je kmalu nato umrl.

* **Oče in sin sta postala žrtev mine.** 57-letni delavec Onofri Lorusso in njegov sin Vito sta lomila kamen v kamnolomu Torre a Mare pri Bariju. Izvrtala sta v skalo luknjo, jo nabila z razstrelivom ter prižgala vrvico. Mina je predčasno eksplodirala ter hudo poškodovala očeta in sina.

* **Kamen ubil otroka.** Šestletni deček Paolo Pertoni je postal žrtev tragične nesreče. Stal je v Modeni pod nekim zidom, s katerega se je nenadoma utrgal kamen, ki je padel fantku na glavo. Otroka so takoj odpeljali v bolnišnico, kjer je podlegel poškodbam.

* **Z oltarja je padel.** 70letni pater Nicola Taccola je te dni pospravljal oltar sv. Antona v Via Reggiu ter je med delom stopil tudi na lestev. Pri sestopu se mu je noga zapletla tako nerodno, da je padel in si jo zlomil. Oldati so ga morali v bolnišnico.

* **Morski val ga je odnesel.** V Camogliu pri Genovi je utonil 37letni ribič Andreas Sterle. Sedel je na nabrežju in lovil ribe. Nenadoma ga je zajel visok val in odnesel v morje. Čeprav so ga takoj potegnili iz vode, ga niso mogli spraviti k življenju niti z umetnim dihanjem.

* **Koza je pastirju rešila življenje.** V nenavadnih okoliščinah si je rešil življenje 24-letni pastir Claudio Varetti iz Orte. Na planini je pasel kozo. Nenadno je zdrčal čez previs in bi gotovo strmoglavil v globino, če bi ne imel na vrvi privezane koze. Žival se je z vso močjo uprla z nogami in z meketanjem priklicala pomoč. Bližnja pastirja sta Varettia nepoškodovanega potegnila iznad prepada.

* **Če poči pnevmatika.** 42letni mehanik Francesco Cattaneo iz Brescie je popravljal pnevmatiko na kolesu svojega avtomobila. Ko je menil, da je popravilo že končano, je pnevmatika na novo počila. Pri tem je odskočilo tudi kolo s takšno silo proti mehanikovemu obrazu, da ga je prav resno poškodovalo. Oddati so ga morali v bolnišnico.

* **Lasten pes jo je ugriznil.** 18letna Santina Garioni iz Piacenze se je te dni vrnila od jutranje maše. Ko je stopila čez dvoriščni prag, jo je popadel domači pes, ki jo je vrgel na zemljo ter jo oklal na več mestih. Na krike mlademke so prihiteli domači, ki so deklico rešili pred ugrizi pobesnelega psa. Santina je dobila tako hude poškodbe, da so jo morali odpeljati v bolnišnico. Psa, ki je nenadoma pobesnel, so po dramatičnem dogodku ustrelili.

* **Ogenj v likalnici perila.** V likalnici perila Emilije Bardelli v Galarate je pozabila neka pomočnica izklopiti električni likalnik v opoldanskem času, ko je zapustila delo. Likalnik se je ne samo segrel, ampak razžarel do takšne mere, da je v likalnici nastal ogenj, zaradi katerega so morali pozvati na pomoč gasilce. Zgorelo je mnogo perila in več likalnih naprav, tako da znaša škoda več tisoč lir.

* **Dva smrtna primera zaradi tetanusa.** V Rovigu sta umrla 14letna Ema Poletto in visokošolec Livio Zampollo, oba sta podlegla zastrupljenju s tetanusom.

* **Požar v kolonovi hiši.** V Scenni di Cairate je izbruhnil v hiši nekega kolona požar, ki je uničil večjo količino drv, slame in kmetijskega orodja. Vse to je bilo last farnega poslopja, odnosno Dona Romola Mariania. Škoda znaša več desettisoč lir.

* **Padel je s kolesa, nato pa ga je povozil voz.** 35letni Luigi Cacci iz Savone je dirjal te dni z biciklom po Turinu, zavozil na velik kamen, ki ga je spodnesel, da je zletel s kolesa na tla. V trenutku, ko se je Cacci znašel na tleh, je pridirjal iz nasprotne smeri voznik in kolo njegovega voza je šlo čez Caccijevo nogo ter mu jo zmečkalo. Morali so ga odpeljati v bolnišnico.

* **Če se skregajo ženske.** Pred okrajnim sodiščem v Benetkah so imeli te dni nenavadno obravnavo. Zagovarjati sta se morali zaradi obrekovanja perici Elvira Barengo in Luisa Salviati. Ženski sta si bili že dolgo v laseh, ena izmed njiju je naznanila svojo nasprotnico policiji, češ da je zagrešila prestopek proti materinstvu, kar pa se je izkazalo za golo obrekovanje. Na sodišču je bila dolgojezičnica zaradi tega obsojena na dve leti in dva meseca ječe.

* **Motociklist se je ubil pri trčenju z avtomobilom.** V Ferrari se je primerila smrtna nesreča pri trčenju avtomobila z motociklom. Ko je privozil dr. Giuseppe Fini s svojim avtomobilom po cesti, ki drži v Bologno, mu je pridirjal nasproti motociklist Ugo Baraldi in se je zaletel z vso silo v avtomobil. Baraldi je obležal na mestu mrtev, dr. Fini pa je dobil samo lahke poškodbe.

* **Nepoštena služkinja.** Ko se je te dni ustavil na postaji v Bariju vlak, prihajajoč iz Foggie, je stopila iz vagona mlada ženska. Takoj so se ji približali policijski agenti ter jo vprašali, kako se piše. Povedala je, da je Leonarda Montecalvo, stara 21 let in da prihaja iz Castelluccia, kjer je bila za hišno pri advokatu Altomaru. Tam je ukradla velik briljantni prstan, vreden več desettisoč lir. Na policiji so Montecalvijevi izprašali vest, vendar je tatvino dolgo tajila. Nazadnje je povedala, da je odvrgla ukradeni prstan pri vhodu v neko zaklonišče proti letalskim napadom. Na označenem mestu so briljatni prstan v resnici našli.

* **Sleparski prodajalec likerjev.** Milanska policija je aretirala 45letnega Clelia Farinia iz Voghere, ki se je hvalil, da ima naprodaj 200 steklenic prvovrstnih likerjev. Zahteval je zanje 18.000 lir. Ko so likerje odprli ter jih analizirali, so ugotovili, da je Farini nalil v steklenice namesto likerjev vodo, nato pa steklenice zamašil in opremil s potvorjenimi etiketami.

* **»Super« čaj ustreza Vaši želji po pravem ruskem (kolonijalnem) čaju.**

Radio Ljubljana

NEDELJA, 21. II. 1943-XXI

8.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. 8.15: Koncert organista Giovannija Guzzinija. 11.00: Prenos pete maše iz Bazilike Presv. Oznanjenja v Firenzi. 12.00: Razlaga Evangelija v italijanščini (O. G. B. Marino). 12.15: Razlaga Evangelija v slovenščini (O. K. Sekovanic). 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Lahka glasba. 13.00: Napoved časa — Poročila v italijanščini. 13.10: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.12: Pisana glasba. 13.40: Operna glasba na ploščah. 14.00: Poročila v italijanščini. 14.10: Koncert Radijskega orkestra in Komornega zbora vodi dirigent D. M. Sijanec — Slovenska gasba 15.00: Poročila v slovenščini. — 17.15: Ing. Gorjup Sergej: Proizvodnje možnosti na Ljubljanskem barju (s posebnim ozirom na vrtnarstvo in sadjarstvo) kmetijsko predavanje v slovenščini. 17.35: Koncert Kvinteta harmonik. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Komorna glasba. 20.00: Napoved časa — Poročila v italijanščini. 20.15: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Filmsko glasbo izvaja orkester, vodi dirigent Angelini. 21.00: Simfonični koncert vodi dirigent A. La Rosa Parodi. 22.00: Moderne pesmi izvaja orkester, vodi dirigent Zeme. 22.45: Poročila v italijanščini.

OBVESTILO!

Jezikovne šole posnete na gramofonske plošče po metodi Linguafona so zopet prispeli v nekaj izvodih in sicer za ITALIJANSKI, ANGLEŠKI in RUSKI JEZIK.

Opozarjamo gospe učitelje modernih jezikov, da si neobvezno ogledajo te učne plošče, katere bi Vam bile v veliko pomoč za pravilno izgovorjavo in podučevanje.

Everest Prešernova ulica št. 44

IZ LJUBLJANE

u— **»Ljubljanska mladina«,** polmesečno glasilo Zveznega poveljstva GILL-a v Ljubljani, objavlja v štev. 4 z dne 1. t. m. pestro izbiro člankov in slik za mladi rod, ki ima svoje prvo veselje s čitanjem. Na uvodnem mestu je kratek in ljubko napisan sestavek o Ducejevem življenju (III. nadaljevanje), nato pa beleži ta številka živahno otroško predstavo »Angel z avtom« za GILL-ovo članstvo, dalje piše o uspelem izletu GILL-ovih smučarjev po Tivoliju in Rožniku in še mnogo priviačnega in vzgojnega za mlada srca. Seveda tudi ne manjka strani za igre, od katerih bodo najboljše tudi nagrajene. Odgovorni urednik tega mladinskega obzornika je Luigi Iezzi.

u— **Nova grobova.** Po dolgem trpljenju je v 74. letu starosti preminil nadzornik telefonsko telegrafskih linij v pokoju gosp. **Andrej Pristov.** Blagega pokojnika bodo spremili k večnemu počitku v nedeljo ob 16. iz kapelice sv. Andreja na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Po dolgi mučni bolezni je umrl posestnik iz Serjuč gosp. **Lovrenc Tič.** Zapušča sinova Valentina in Jožeta, hčerki Frančiško in Mici ter drugo sorodstvo. Na zadnji poti bodo rajnkega spremili v nedeljo ob 15. iz kapele sv. Antona na Žalah k Sv. Križu. — Pokojnima bomo ohranili blag spomin, svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

u— **Še dalje imamo lepo vreme. Čez dan** je toplo in sončno, ponoči pa pade živo srebro na znatno mero pod ničlo. Tako smo v petek čez dan zabeležili 7.8 stop. C. Bil je sončen dan, pomladno topel. V krasnem blesku so se kazale planine. Noč je bila jasna, v sobotnem jutru pa je Ljubljansko kotlino spet zalila gosta megla, znanilka lepega vremena. Držala se je precej časa dopoldne, nakar se je spet zjasnilo. Zjutraj je bilo živo srebro na —4,5 stop. C. Trav nike in polja je pobelila slana.

u— **Tiskovna zadruga spominu dr. Ivana Tavčarja.** Ob 20-letnici smrti pisatelja dr. Ivana Tavčarja je knjigarna Tiskovne zadruge v Šelenburgovi ulici posvetila njegovemu spominu eno svojih izložbenih oken. Izložba je okusno črno drapirana, v ospredju stoji pisateljeva podoba, pred njo pa šopek nageljnov. Okrog slike so razvrščena Tavčarjeva dela v elegantni izdaji Tiskovne zadruge, lastnice pisateljevih pravic. To spominsko dejanje Tavčarjeve založnice lepo združuje pieteto in opozorilo na pisateljevo delo, ter vzbuja pozornost mimo gredočih.

u— **Ali poznate strupene živali?** Vseh gotovo ne, ker je njih število prav znatno in je učinek njihovega strupa čudovito različen. Ljubitelji prirode, ki nimajo rad samo žlahtnih in lepih živalic, temveč želijo spoznati tudi take, katere jim niso všeč, bodo gotovo z zanimanjem prebrali daljši članek, ki ga bo prineslo tokrat ponedeljsko »Jutro«. Vso našo javnost bo pa zanimal tudi članek o silovitem razvoju letalstva od njegovih početkov do današnjih dni. Nadalje prinese ponedeljsko »Jutro« tudi topot dovolj zabavnega drobiža in pa najnovejša vojna poročila. Ljubiteljem podlistkov razen tega priporočamo »Domovino«, ki je najcenejši slovenski tednik in zanima meščana prav tako, kakor kmeta.

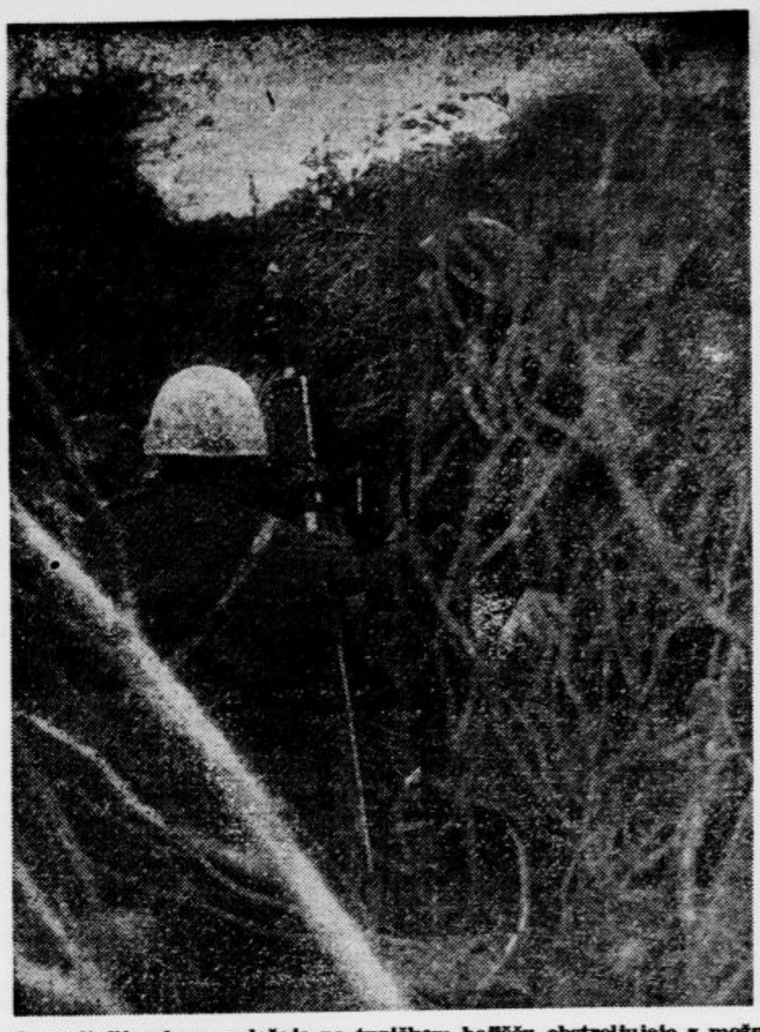

Z nekega italijanskega položaja na tuniškem bojišču obstreljujejo z možnarji sovražne črte

skladatelja L. M. Škerjanca. Orkester šteje nad 40 članov. Natančni spored bomo objavili v torek, danes opozarjamo na ta koncert, vstopnice bodo od torka dalje v predprodaji v Knjigarni Glasbene Matice.

u— **Tudi danes,** v nedeljo, so občinstvu na ogled Švigljeve slike, ki so razstavljene v Kosovem salonu v prehodu Nebotičnika, samo še do 1. marca.

u— **Nedeljsko zdravniško dežurno službo** bo vršil od sobote od 20. ure do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestni višji zdravnik dr. Ciber Fran, Štefanova ul. 7.

u— **Nova hiša.** Ob Cesti v Rožno dolino so začeli lansko leto graditi novo stanovanjsko hišo. Do začetka zime je bila dograjena v surovem stanju in prekrita. Nadaljnja dela pa so morali zaradi nenadnega nastopa mraza prekiniti. Novo poslopje je enanadstropno s podstrešjem. Stanovanja bodo imela velika okna in bodo sodobno urejena. Hiša stoji na levi strani ceste pri milarni. Na desni strani Ceste v Rožno dolino stoje skoraj same nove stanovanjske hiše in vile, ki so bile zgrajene v zadnjih letih.

u— **Šola: največja moderna strojepisnica, raznovrstni stroji. Učnina zmerna. Informacije in prijave dnevno tudi zvečer . — Zahtevajte brezplačni prospekt: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska št. 15.**

u— **Društvu »Dom slepih« v Ljubljani so** darovali: gospod Stražišar Avgust, trgovina z železnino, Gosposvetska cesta 2, lir 200, družina Čapek in gospa Maruška Gregorič namesto venca na krsto pok. gospoda Martina Humka lir 150. V imenu najbednejših se odbor iskreno zahvaljuje!

u— **Nesreče.** V petek so sprejeli v ljubljansko bolnišnico 5 ponesrečencev. 46-letni stavbni tehnik Alojz Grčar iz Ljubljane je hotel stopiti v tramvaj, pa je po nesreči padel in se poškodoval na čelu. S stola je padla in se potolkla po obrazu 66letna posestnikova žena Franja Černičeva iz Ljubljane. 20letni delavec Janez Mrvar iz Hinj je pri padcu dobil poškodbe na rami. Albina Odarjeva, 18-letna žena krojača iz Ljubljane, se je pri padcu ranila na nogi. Pes je ugriznil v desnico 11-letno hčerko delavca Elizabeto Šuranovo iz Podutika.

Še en roman v „Jutru“

Poleg sedanjega izvirnega romana **»Nemir srca«,** ki ga je napisal mladi domači pisatelj **France Novšak** in ki so ga naši čitatelji sprejeli z velikim priznanjem, bomo začeli **v torek, 23. t. m.** priobčiti v »Jutru« še en roman. Izbrali smo zanimivo detektivsko zgodbo

„NEZADOSTEN DOKAZ“

Njen avtor je znani pisec detektivskih romanov **W. Collius,** ki je tudi ta svoj roman prepletel s tako živahnostjo in napetostjo, da bodo njegovi bralci vsak dan nestrpno čakali na nadaljevanje.

u— **Obešajmo valilnice za ptice-duplarice!** Zadnji čas je — pravi naše sadjarsko in vrtnarsko glasilo — da jih pripravite. Kmalu bo zime konec in potem je težko privabiti naše stalne duplarice, ki se s pričetkom pomladi umaknejo v gozdove, kjer še najdejo primerna dupla za svoja gnezdišča. Najprimerneje je razobesiti valilnice povprečno 4 do 5 m visoko, vendar zasedajo v višini 2 do 4 metre vse vrste sinic. Tri do 4 metre in više je všeč hišni in vrtni rdečerepki in sivemu mušjeku, 4 do 8 m sivi pastirici, 7 do 8 m plezavčku, mali pisani žolni, 5 do 10 m in više pa vsem drugim duplaricam. Brglezi, plezavci, vrtoglavke in večje žolne ljubijo bolj gozd; zelene in sive in male pisane žolne bolj odprte lege in vrtove; sivi mušjeki, vrtne in hišne rdečerepke in sive pastiričice pa rade bivajo v bližini človeških bivališč. Na vrtove se hitro preselijo živahne sinice, zlasti pezdičevka, modra in velika sinica, ako najdejo primerne valilnice. Pritrjujte valilnice z vijaki in ne z žico. Žebelj drevesu ne prizadene škode, ako ne sega v stržen. Žica se pa zaje v lubad, zlasti pri hitro rastočih drevesih. Valilnice dobite pri sadjarskem in vrtnarskem društvu.

u— **Sprememba gledališkega repertoarja.** Zaradi nenadne obolelosti Elze Karlovčeve, ki poje Hrustaj babo v Humperdinckovi operi »Janko in Metka«, je današnja premiera za red Premierski odpovedana. Namesto nje bodo peli Leharjevo operето »Zemlja smehljaja« izven abonmaja v običajni zasedbi.

u— **Jutrišnji VIII. simfonični koncert** letošnje sezone pod vodstvom dirigenta Draga Maria Šijanca bo imel naslednji spored: Weber: Euryanthe, predigra. Liszt: Prvi koncert za klavir in orkester v Esduru. Solist Bojan Adamič. Puccini: Intermezzo iz opere »Manon Lescaut«. Fibich: Podvečer, idila. De Micheli: Jutro se prebuja, glasbena slika in Čajkovski: Rajanje cvetk, baletna glasba. Opozarjamo na točni začetek koncerta ob pol 7. in ponovno prosimo občinstvo, da s prepoznim prihajanjem ne onemogoči točnega začetka in tako pravočasnega konca. Med izvajanjem bo vstop v prostore okoli koncertne dvorane zaprt.

u— **Velik koncert Glasbene Matice.** V ponedeljek 1. marca bo v veliki unionski dvorani koncert Glasbene Matice, na katerem bodo sodelovali naši najodličnejši solisti, in sicer sopranistka Valerija Heybalova, basist Julij Betetto, violinist Karlo Rupel in pianist Anton Trost. Heybalovo in Betetta bo spremljal pianist Marijan Lipovšek, Rupla pianistka Zora Zarnikova. Nastopil bo tudi Godalni orkester Glasbene Matice pod vodstvom dirigenta,

u— **Zarnikova ulica,** ki sega od cerkve svetega Jožefa do Streliške ulice, je v zadnjem času mnogo pridobila. Razen manjše ga dela je vsa zazidana. V kratkem času so na eni strani zgradili eno, na drugi pa tri sodobne stanovanjske stavbe. Na oglu Natlačenove in Zarnikove ulice pa je bila pred kratkim zgrajena tronadstropna stanovanjska palača s številnimi najsodobnejšimi stanovanji. S tem je bila ulica nekoliko podaljšana proti Ambroževemu trgu, s katerim bo nekoč v ravni črti povezana.

u— **Petrolej in bencin za obrtnike.** Ponovno se opozarjajo obrtniki iz Ljubljane in okolice, da je kolektivno prošnjo s seznami za nakazilo petroleja ali bencina vložil na Pokrajinski svet korporacij — Odsek za obrtništvo. Posamezniki dobe zato brez posebne prošnje bone v uradu Pokrajinskega sveta, soba št. 12. Oni, ki za januar ali februar še niso dvignili bonov, naj jih dvignejo najkasneje do 25. februarja. Po tem dnevu boni zapadejo. — Za marec in naslednje mesece dobe bone posamezniki stroke ob naslednjih dneh: dne 1. do 3. v mesecu mizarji, knjigovezi, slikarji, urarji, graverji in optiki; od 3. do 5. mehaniki, ključavničarji, kleparji elektrotehniki, steklarji; od 5. do 7. krojači, modistke in krznarji. Kdor v teh rokih bona ne bo dvignil, mu za dotični mesec zapade.

u— **Mali gospodar — žegoza pozivata vse svoje člane, da se takoj javijo v pisarni na Gallusovem nabrežju 33 (dopoldne in popoldne) in vzdignejo nove nabavne knjižice. Ob tej priliki je treba poravnati članarino. Zadnji rok prijave je 23. februar. Razdeljevanje krmil bo pravočasno objavljeno v časopisju.**

u— **Instrukcije in priprava za privatne izpite, Novi (Turjaški) trg 5-III.** Dijake srednjih in meščanskih šol pripravljajo diplomirani filozofi temeljito in uspešno za šolo vsak dan dopoldne od 8—11, popoldne od 3—6. Posebna pomoč v matematiki. Enako pripravljajo za privatne izpite čez dva razreda samo strokovnjaki. Honorar zmeren. Prijave dnevno od 8—11 in od 15—18: **Novi (Turjaški) trg 5-III. Instrukcije.**

u— **Predavanje o higieni in zdravju.** Na tretjem rednem predavanju za služkinje bo predavala o zdravju in higieni gospa dr. Žitko Jožica, in sicer danes, v nedeljo ob pol 5. uri popoldne v dvorani Pokrajinske delavske zveze, Miklošičeva c. 22. Vabijo se vse služkinje, gospodinje in drugi, da se predavanja udeleže. Vstop je brezplačen. Vabi odbor Sindikata hišno gospodinjskih poslov.

u— **Strojepisni tečaji — novi dnevni in večerni** — (eno- dvo- in trimesečni) pričnejo v torek 23. februarja. Najuspešnejša desetprstna učna metoda. Specialna strojepisna

Z Gorenjskega

O šoli v Olševku pravi gorenjski tednik: Šolo v Olševku lahko priznamo za eno izmed najboljših podeželskih šol. Poslopje je novo, oba šolska prostora sta prostorna, svetla in imata moderne klopi. Šolski vodja Alojz Kern s Koroškega in učiteljica Herta Heinisserjeva z Dunaja se zelo trudita in sta z uspehi zelo zadovoljna. Krajevni skupinski vodja se je lahko o šolskih uspehih mladine sam prepričal.

V Žabnici je bilo prirejeno večerno šolanje, pri katerem je govoril okrožni prosvetar Lilling o narodnem socializmu. Na kmečkem zborovanju 5. t. m. sta v Žabnici govorila okrožni kmetski vodja Eixelsberger in štabni vodja Neumayer o proizvajalni bitki in o nalogah gorenjskih kmetov.

Delovno geslo l. 1943 za vrtnarje. Dne 10. t. m. je bil v »Kucherhofu« v Celovcu prvi delovni razgovor vrtnarskih posvetovalnic in vrtnarjev Koroškega in Gorenjsega. Zborovanja so se udeležili vodje posvetovalnic in okrožni strokovnjaki za vrtnarstvo, gospodarske svetovalke, voditeljice gospodinjskih šol, glavni vrtnarski mojster in še vrsta drugih mož in gospa. Inž. Klein, deželni vodja oddelka za vrtnarstvo, je pojasnjeval vsa važna vprašanja, ki zadevajo vrtnarja. Posebno je naglašal potrebno nasetev in razpoložljivost semenja. Položaj je zadovoljiv in ni treba biti prebivalstvu za bodoči čas v skrbeh zastran zelenjave. Vsekakor pa je treba varčevati. Vrtnarije bodo posebno skrbele, da pridejo na trg one vrste zelenjave, ki imajo mnogo vitaminov, važnih zlasti za prehrano otrok.

Iz Hrvatske

Za domovino je padel. Dne 3. januarja je v 51. letu starosti podlegel ranam, ki jih je dobil v Tesliču, vršeč svojo domovinsko dolžnost v obrambi domovine pred odmetniki, domobranski major Ludvik Arpad. Pokojni zapušča soprogo Normo, hčerko Antonijo in številno drugo sorodstvo.

Hrvatski gostje v Sofiji. V soboto so prispeli v Sofijo k podpisu bolgarsko-hrvatske pogodbe o pravni pomoči hrvatski zastopniki. Goste so na kolodvoru sprejeli predstavniki pravosodnega in zunanjega ministrstva.

Hrvatska kmetska zveza ustanovljena. V svrho pospeševanja gospodarskih, socialnih in kulturnih potreb hrvatskega kmeta je bila ustanovljena kmetska zveza, ki zaobsega vse kmete v državi.

Za materinsko varstvo hrvatskih žena, ki so zaposlene v Nemčiji, je dobro poskrbljeno. S posebnim dogovorom med Nemčijo in Hrvatsko so bili vsi predpisi nemškega zakona o materinskem varstvu uveljavljeni tudi za hrvatske žene.

Preimenovani zagrebški kolodvori. Po porpčilu beograjskega nemškega dnevnika bodo zagrebške kolodvore preimenovali v glavni kolodvor, vzhodni in zapadni kolodvor.

Prve srečke Hrvatske državne loterije. V kratkem pridejo v promet prve srečke Hrvatske državne loterije. Osnutek zanje je napravil akademski slikar Vladimir Kirin. Srečke so razdeljene v četrtinke in stane vsaka četrtinka 100 kun. Vsako leto bo po 6 kol, vsako kolo pa bo imelo 60.000 celih srečk, ki bodo razdeljene v četrtinke, tako da bo skupno število srečk vsakega kola znašalo 240.000. Žrebanje 1. kola bo od 22. do 27. marca. Ker bo to prvo žrebanje Hrvatske državne loterije, je med prebivalstvom veliko zanimanje za srečke.

Mali oglasi

Kdor išče službo plača za vsako besedo L —.30, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 2.— Najmanjši iznos za te oglase je L 7.— — Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L —.60 za besedo, za drž. in prov. takso L —.60, za dajanje naslova ali šifro L 3.— Najmanjši iznos za te oglase je L 10.—.

Tel. 40 88
DRVA
PREMOG
GOMBAČ
Gledališka 14

Hišni posli iščejo službe

Gospa
vsestranko izvežbana, želi namestitve v kakem podjetju, gospodinjstvu ali kot nadzorstvo kot zaupna moč. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobre reference 50«. 2814-1

Pošteno dekle
pridno, delavno, išče kakršnokoli popoldansko zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Urna«. 2796-1

Sadno drevje
obrezujem in strokovno čistim. Koblarjeva 5. Naslov v vseh posl. Jutra. 2660-1

Postrežnica
pridna in poštena, stara 19 let, išče zaposlitve za ves dan za vsa hišna dela. Ostrež Iva, Zg. Zadobrava 82. 2657-1

Kmečko osebo
sprejmem tudi zakonca zmožnega obdelovanja zelenjadnega vrta; po dogovoru na stanovanje. Cesta na Loko 22, Ljubljana. 2142-1

Služkinja
srednjih let, skromna, ki samostojno opravlja vsa gospodinjska dela, želi službe k mali družini. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna«. 2884-1

Dekle
srednjih let išče službo kuharice, natakarice ali kaj sličnega. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Sposobno 222«. 2916-1a

Hišni posli dobijo službo

Samskega hlapca
za vsa dela pri vinski trgovini in gostilni sprejmem takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2713-1a

Postrežnico
sprejmem takoj. Jager, tovarna žime, Fužine, znotraj bloka. 2634-1a

Dekle
vajeno samostojnega gospodinjstva, iščem s 1. marcem k manjši družini. Ponudbe pod »Dobra spričevala« na ogl. odd. Jutra. 2645-1a

Ženska,
katera ima veselje do samostojne obdelave zelenjadnega vrta, dobi stalno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa prilika«. 2816-1a

Služabnico
ali služabnika za preprosta hišna dela, v večji družini, se sprejme. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra plača«. 2925-1a

Perfektno kuharico
išče manjša, boljša družina v Ljubljani. Plača in hrana dobra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj ali poznejе«. 2737-1a

Postrežnico
pridno, pošteno, sprejmem. Želim boljo iz bližine. Pokopališka ul. 1-I, desno — Moste. 2807-1a

Dekle
za vsa hišna dela, sprejmem. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v vseh posl. Jutra. 2766-1a

Dekle
vajeno vseh domačih del, ki tudi nekoliko zna kuhati, iščem takoj ali s 1. marcem. Puharjeva 16-I. 2748-1a

Postrežnico
pridno in pošteno potrebujem za popoldanske ure. Naslov v vseh posl. Jutra. 2738-1a

Gosp. pomočnico
mlajšo, vajeno vseh hišnih del, sprejmem za 1. marec. Naslov v vseh posl. Jutra 2926-1a

Slugo ali sluginjo
za cvetličarno se sprejme takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2924-1a

Mlado dekle
začetnica, se sprejme kot služkinja k dvema osebama. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2886-1a

Postrežnico
iščem za več ur mesečno. Lahko dobi tudi stanovanje (malo sobico). — Koblarjeva ul. 15. 2885-1a

Hišna pomočnica
vešča vseh gospodinjskih del, se sprejme. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2899-1a

Postrežnico
za čez dan iščem. Oglasiti se v ponedeljek dopoldne. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2820-1a

Gosp. pomočnico
ki zna samostojno kuhati, pošteno in pridno k 5-članski družini v centru se išče za 1. marec. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2827-1a

Služkinja
za vsa hišna dela, pridna in poštena, mlajša, ki zna tudi nekaj kuhe, se takoj sprejme pri manjši boljši družini odraslih oseb v Ljubljani. Naslov v ogl. odd Jutra. 2826-1a

Postrežnico
pošteno in pridno, za dopoldanske ure, sprejmem. Plača po dogovoru. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2825-1a

Uradništvo išče službe

Praktikantka
s prakso v trgovski pisarni išče brezplačno zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marljiva« 2610-2

Dipl. filozofka
išče službe k otrokom v popoldanskih urah. Pomoč pri učenju. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Pedagoginja«. 2580-2

Skladiščnik
vešč papirnate stroke in tiskarne, želi premeniti mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sposoben 5«. 2823-2

Trgovski pomočnik
absolvent 2 razredne trgovske šole, z večletno prakso, točen in vesten, išče primerne zaposlitve. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Zmožen pomočnik«. 2805-2

Uradništvo dobi službo

Keramičnega slikarja
ali slikarico z nekaj prakse sprejmem. Ponudbe pod »Keramik« na ogl. odd. Jutra. 2822-2a

Vajenke

Frizerško vajenko
spreme takoj Popit Viktor, Cankarjevo nabrežje 3. 2803-44

Vajenko
v trgovino z mešanim blagom sprejmem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovina«. 2826-44

Zaslužek

Zidavo
kakršne koli zgradbe ali adaptacije sprejme podjetje, ki ima na razpolago ves material. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidno«. 2783-3

Načrte
za vse vrste zgradb in renoviranj izdeluje po zmernih cenah gradbeno tehnična pisarna. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Načrti«. 2789-3

Obrezovanje
in škropljenje sadnega drevja, vam strokovno izvršim. Naslov oddati v drogeriji A. Florjančič, Sv. Petra c. št. 20. 2795-3

Fotografi!
sprejmem negativ retušo na dom. Naslov v vseh posl. Jutra. 2714-3

Fotografa
ali fotografinjo, izvežbano in vestno sprejme »Omnia« foto, Ljubljana. 2848-3

Upokojenca
železničarja, mlajšega, sprejme podjetje za obisk nekaterih strank. Zaslužek stalen in dober. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lep zaslužek«. 2768-1a

Pedikerko,
izvežbano in z lastnim orodjem iščem za stalne obiske na domu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro plačilo«. 2754-1a

Potniki

Železninarja,
kateri se spozna dobro na orodje ali strojnega tehnika z dobrim nastopom sprejmem kot zastopnika na provizijo. Ponudbe na ogl odd Jutra pod »Strokovnjak«. 2677-5

VSAK naš naročnik je zavarovan
ALI ste poravnali naročnino?

Pouk

Angleščino
poučujem začetnike in naprednejše uvajam v konverzacijo. Pri poduku uporabljam gramofonske plošče. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2705-4

Italijanščino
praktično poučujem ob večernih urah. Honorar zelo zmeren. Vprašati: Novi trg 5-III, levo. 2750-4

Angleški in nemški
poučujem. Hitra in sigurna metoda. Naslov v vseh posl. Jutra. 2760-4

Iščem konverzacijo
v angleščini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra izgovorjava«. 2724-4

Italijanščino
in nemščino poučuje gospa po hitri in praktični metodi. Zmerne cene. Rimska c. 10-I, desno. 2725-4

Učiteljica poučuje angleščino
dobra pedagoginja, lepa izgovorjava, konverzacija. Pridem na dom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Angleščina«. 2683-4

Nemščino
poučuje začetnike diplom. vzgojiteljica. Naslov v vseh poslov. Jutra. 2280-4

Gospodična poučuje
italijanščino, nemščino in francoščino po nizki ceni. V vso oskrbo se sprejme dijakinja. Wolfova ulica 4, II. nadstr. 2691-4

Instruktorja (-ico)
za drugošolca za vse predmete iščem. Interesenti za ponudbo pod »Lenuh« na oglasni oddelek Jutra. 2892-4

Prodam

PREMOG
DRVA
I. Pogačnik
LJUBLJANA
Bohoričeva ulica 5
Telefon 20-59

»Hammonia«
parketno čistilo je prispelo — poskusite, je odlična tekočina, čisti le po, temeljito, hitro in poceni. HAMMONIA čisti parkete pohištvo, linoleum, gumi folge umetna in kamenita tla. — Glavna zaloga »PETRO NAFTA«, — Ljubljana Bleiweisova cesta 35a. J-175bM-t

Dobavljamo zaboje
po meri, večje količine. Naročila sprejema tvrdka Kobi, Gajeva 9, II. 2209-6

Stekla
za električno in avtogenično varenje kovin. Steklarstvo Klein, Frančiškanska 8. 2627-6

200 m² vrtne zemlje
prodam. Oglasiti se v soboto od 2. do 4. ure, Tolstojeva 9. 2638-6

Otroško posteljico
železno, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2815-6

Par ženskih gojzeric
št. 38, dobro ohranjenih ugodno prodam. Vprašati Tavčarjeva 12/II, l. 2871-6

Leica
Elmar 1:35, ugodno prodam. Bleiweisova 69a-I. 2785-6

Otroško košaro
na kolesih, skoro novo z žimnico, prodam. Špetič, Pugljeva ul. 12. 2787-6

Otroške čevlje
črne, št. 27, skoraj popolnoma nove, ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 2792-6

Škarje za pločevino
(težke) in 2 kovaška vrtalna stroja, prodam. J. Kramer, strojna delavnica, Šelenburgova 4, Ljubljana. 2793-6

Otroško posteljo,
novo, šatule, starinske stenske svečnike, servis za turško kavo, prodam. Pleteršnikova 26, podpritl. 2799-6

Skobeljnik
in več kajbic za zajce, prodam. Florjanska št. 34. 2798-6

Kuhinja,
kompletna, poslikana z dvema modrocema in odejo, kauč sedežna banja in razno, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2917-6

Mizarji
Okovje, orodje in drugo železnino dobite v novi trgovini »Ferrum«, Leon Stupica, Ljubljana, Gradišče 2, poleg Uršulink. 2764-6

Krogljične ležaje
krožne žage, vretena in drugo železnino dobite v novi trgovini »Ferrum«, Leon Stupica, Ljubljana, Gradišče 2, poleg Uršulink. 2765-6

Kartone
od parfumerijskega blaga, raznih velikosti, prodam večjo množino. Parfumerija »Venus«, palača Bata. 2745-6

Kavarniško mizo
z okroglo marmornato ploščo, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 2742-6

Otroški voziček
globok, bel, zelo dobro ohranjen, prodam. Blažič, Čampova 9, Vič. 2752-6

Prodam
damske čevlje št. 36½, črne, nove, nizke. Ogled od 13. do 15. Delavski dom. III. nad., levo, soba 8. 2740-6

Prima zapestno uro
štoparico, pilotsko, prodam za 1200 lir. Vprašati Verhek, Krakovski nasip 10. 2721-6

Omega ura,
točen časomer se proda. Poizve se pri Balancu »Foto Justič«, Bleiweisova c. 2687-6

Žica,
alpaka in packfon, polokrogla, na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2684-6

Športni voziček
prodam. Polakova ulica 13. 2690-6

Moški čevlji
nizki, črni, močni št. 40, poceni prodam. — Ogled v brivnici, Sv. Petra 19. 2879-6

Otroški voziček
nov, eleganten, poceni naprodaj. Bohoričeva ul. 3, pritličje, levo. 2878-6

Došla je nova pošiljka
troških vozičkov, globokih in športnih. V zalogi imamo tudi vozičke domačega izdelka. Cene zmerne. Oglejte si našo zalogo pri — »Tehnik« Banja Josip dr. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta 20. 2893-6

Železno posteljo
zložljivo, prodam. Naslov v vseh poslov. Jutra. 2906-6

Decimalno tehtnico
žago za železo na ročni ali strojni pogon (Kaltsaege) — ugodno proda — »Metalia«, Cesta Arielli Rea (Pri Levu). 2912-6

Umetne slike
oljnate, ugodno prodam. Klarič, Ciril-Metodova 37a. 2915-6

Otomano
prodam. Cesta v Rožno dolino št. 9. 2821-6

Srebrno lisico
prodam po ugodni ceni. Naslov v vseh posl. Jutra. 2849-6

Trgovci! Peki!
Štirikolesno, ročno diro, nosi 600 kg, prodam. Pirš, Tesarska 7. 2841-6

Otroški vozček
krem, avto in športni naprodaj. Marenčičeva 5a — (dvorišče). 2764-6

Ženske čevlje št. 39,
moške št. 42, 2 ženske jope iz blaga, čipke in vložek za kapne poceni prodam. — Kačič, Wolfova 12. 2863-6

Kupim

Gramofonske plošče
dobro ohranjene ali pa v neuporabnem stanju kupuje in plača najvišje dnevne cene »Evereste, Prešernova ulica 44 I-212-M-t

Mačje kože
in zaiče, samo velike in zimske — kupuje krznarstvo L. ROT. Ljubljana, Mestni trg 5 J-227-M-t

Nakup in prodaja
umetniških predmetov, pohištvo, slike, drobne predmete. Umetnost Kolodvorska ul. 30. 207-7

Električni kuhalnik
na dve ali tri plošče, firme Siemens, dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kuhalnik«. 2685-7

Otroški voziček
kupite, prodajte ali zamenjajte pri tvrdki »Promet« (nasproti Križanske cerkve). 2274-7

Srebrne predmete
kupujem, plačam po najvišji ceni. Pridem ogledati na dom. Ponudbe pod »Srebro« na ogl. odd. Jutra. 2648-7

Statve - mehanične
v vseh širinah, kupimo. Ponuditi z navedbo znamke in cene na ogl. odd. Jutra pod »Statvee«. 2612-7

Vreče, stare biciklje,
bicikelj gume in pisalni stroj. Plačamo zelo dobro. Gasogeno Merkur, Puharjeva 6. 2873-7

Otroški tricikelj
majhen, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Matijas«. 2790-7

Budilko
male oblike, tvrdke Junghans, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Junghanse«. 2797-7

V komisijsko in okazijsko
prodajo sprejemamo umetnine, fotoaparate in druge dragocene predmete. Parfumerija »Venus«, palača Bata. 2744-7

Pisalno mizo
stenski predsobni obešalnik in zofo, kupim. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Solidno«. 2751-7

Otroški voziček
globok, lep, malo rabljen, predvojni, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 2755-7

Srebrnino
in različne srebrne kovance, za zbirko, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 2761-7

Športni voziček
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samo dobro ohranjeno«. 2741-7

Kupujem
rabljeno pohištvo, modroce, obleko, harmonike, gramofone in drugo. »Ugodnost«, Galusovo nabrežje 27. 2739-7

»Zephir« peči
ali slične, dobro ohranjene ter par mizarskih miz (Hobelbank), kupi tvrdka J. Lavrič, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1. 2665-7

Železno blagajno,
stoječo, št. 2 ali 3, kupimo. Naslov v vseh poslov. Jutra. 2686-7

Jedilni pribor
v baročnem ali bidermajerjevem slogu kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pribor«. 2704-7

Pisarniško opremo
dobro ohranjeno (tudi delno) kupim. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Pisarna«. 2922-7

Fotoaparate
fotopredmete, tudi v slabem stanju ter slične predmete kupuje »Fototehnika« Bleiweisova cesta 15. 2907-7

Pisalno mizo
obširno, dobro ohranjeno kupim, če je cena zelo ugodna. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod značko »109«. 2911-7

Otroški voziček
globok kupim ali zamenjam za športnega. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Takoj kupim«. 2889-7

Leica aparat
zadnji model (IIIc ali IIIB) s telemetrom in objektivom 1:2 »Sumitar« kupim. Simandl, Via Knafel 3, Ljubljana. 2838-7

Gajbico
za kanarčke, raje večjo, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gajbica«. 2901-7

Dva gumi-plašča,
740 × 140, dobra za voz, kupim. Sedej Ivan, Rožna dolina, c. VIII 12. 2846-7

Avto, moto

Motorno kolo
350 ccm, kot v novem stanju, najboljše znamke, z novimi gumami, za 9.500 Lir na prodaj Gasogeno Merkur, Puharjeva 6. 2875-10

Motocikelj
200 ccm, samo priznane marke, v brezhibnem stanju, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Novejši model«. 2883-10

Knjige

Ljubljanski in Dunajski zvon
tudi posamezne letnike, kupim. Ponudbe pod »Lj zvon« na ogl odd. Jutra. 2297-8

»Umetnost«
letnike I. do IV., kompletne ali posamezne zvezke kupim. Parfumerija »Venus«, palača Bata. 2746-8

Štrekljevih pesmi
1. in 2. zvezek ter druge slovenske knjige, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 2732-8

Knjige
Vse vrste antikvarnih knjig, revij in časopisov kakor tudi separatnih odtisov kupuje Knjigarna Janez Dolžan v Ljubljani, Stritarjeva 6. Telefon 44-24. J-134-M

Weltall und Menschheit,
kompletno, 5 zvezkov, prodam. Gostiša, Dravska ul. 7. 2712-8

Knjigo »Anatomija«
Dr. Plečnika, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Anatomija«. 2888-8

Knjige
slovenske in nemške, lepo vezane, poceni naprodaj. Prodam le vse skupaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2891-8

Radio

Radio aparate
z uvozne zaloge kupimo. Interesenti naj se zglasijo s poročilom od mestnega poglavarstva pri tvrdki Philips radio D. Zrinšek, Ljubljana, Ulica 3. maja — katera bo takoj dvignila aparat iz shrambe. 2906-9

Kolesa

Tricikelj in cize
na gumi kolesa, različne velikosti, dobavlja takoj Gasogeno Merkur, Puharjeva 6. 2874-11

Stare bicikle,
bicikelj gume ter motorna kolesa in gume za motorna kolesa kupimo. Plačamo zelo dobro. Gasogeno Merkur, Puharjeva ulica 6. 2876-11

Pohištvo

Stanovanj. oprema
zaloga pohištva, Ljubljana, Gradišče št. 4. Kvalitetno pohištvo, spalnice, jedilnice, kuhinje, pisarne, itd. Sprejemajo se naročila. — Ogled brezobvezen. Postelne mreže po naročilu. 1993-12

Opremo
za samsko sobo s kaučem, malo rabljeno, kupim. Ponudbe pod »Čisto« na ogl. odd. Jutra. 2652-12

Vitrino,
omarico predalno (starinski) prodam. Kupim visoko omaro, tudi knjižno in izvirne slovenske knjige. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2868-12

Lepo spalnico
javorovo, par mesecev rabljeno, zaradi selitve prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 2809-12

Kuhinjo,
dobro ohranjeno, ugodno proda Cirer, Privoz 6. — Ogled od 10 do 12. 2695-12

Šperano spalnico
novo, ugodno proda Kregar Ciril, trgovec, Medvedova ul. 8. 2697-12

Zelo lepa samska soba
s postelio in kavčem vse še kot v novem stanju za 3900 lir na prodaj. Ogleda se lahko Tricikel delavnica — Šušteršič, Bleiweisova 13, Figovec, levo dvorišče. 2877-12

2 kuhinjski opremi
in 2 otroški postelji ugodno prodam Mizarstvo Potočnik, Gnidovčeva ulica 5, za šolo ob Smartinski cesti. 2807-12

Posteljo,
skoro novo nočno omarico in divan, prodam Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2913-12

Manjšo kuhinjo,
moderno in pleskano spalnico poceni proda »Opravae«, Mestni trg 17, prehod za sedaj še sprejemamo naročila. 2819-12

Les

Deske vseh vrst, okrogel trd les, posamezne vagone ponudite z navedbo cene na oglasni odd. Jutra pod šifro »Izvoz«.

Les
hlode in rezani hrast, brest, javor, lipo itd. ter bukove hlode za lušče nje kupujem. Ponudite na naslov Artur Sachs, lesna eksportna trgovina, Ljubljana, Rimski trg 8 — poštni predal 240. 2927-15

Kupim
15 do 20 kub. m okroglih hlodov (smrekovih ali jelovih. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Okrogel les«. 2835-15

Oblačila

Pristen »sil«
z mufom, zelo ugodno prodam. Vprašati Tavčarjeva 12 pri hišnici. 2872-13

Krznen plašč
perzianer tačke, modern, dobro ohranjen, poceni prodam. Bleiweisova 69a-I. 2784-13

Hubertus,
moške gumiraste škornje 42, juridične knjige, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 2788-13

Črn oposum kep
popolnoma nov, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 2736-13

Prodam
damske obleke, plašče in jopo za močnejšo osebo, več parov čevljev št. 39. Ogled od 10. ure. Prešernova ul. 54-I, Hren. 2765-13

Površnik,
dobro ohranjen iz temnosivega sukna in zimski kožuh se ugodno proda. Naslov v vseh posl. Jutra. 2735-13

Pomladni plašč,
fina volna, skoraj nov in nekaj oblek naprodaj. Gledališka ulica 4-III. 2894-13

Skunks
dobro ohranjen, kupim. Godina, Sv. Petra 3. 2847-13

Kapital

Vse denarne in trgovske posle
izvršim hitro in točno. Obrnite se na
RUDOLF ZORE
Gledališka ulica 12.
Telefon 38-10.

Delnice TPD
kupimo. Navesti količino in ceno na ogl. odd. Jutra pod TPD. 2613-16

Z kapitalom
do 30.000 Lir se udeležim kakršnega koli podjetja ali zaslužka. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Obojestransko poštenoe«. 2818-16

Manjše posojilo
kratkoročno, iščem. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Manjše posojilo«. 2916-16

Študijska podpora
Kateri dobrotnik bi bil pripravljen proti poroštvu posoditi akademiku 10.000 lir za dovršitev študija. Blagohotne ponudbe prosim na ogl. odd. Jutra pod »Pošteno vračilo«. 2842-16

V najem

Prostore
za gostilniški obrat vzamem v najem ali odkupim po možnosti z inventarjem in na prometni žili v mestu ali izven. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober plačnik«. 2221-17

Gostilno
v okolici Ljubljane, na prometnem kraju, se odda v najem. Poleg je zemljišče. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodno«. 2813-17

Kam pa, kam?

Izborne krvavice
razna druga jedila in fina vina v gostilni »Pri Panju« Vegova ul. 10. 2923-18

Halo!
Vsi v gostilno Rahne, Ljubljana Mosiel Točimo zelo dobra izbrana vina, katera točimo po ugodnih cenah; tudi razne brezalkoholne pijače. Postrežba je kolikor mogoče solanje mu času primerna. Za obilen obisk se priporočamo. 2887-18

Lokali

Skladišče
ali prazen lokal, iščem. Plačam dobro. Naslov v vseh posl. Jutra. 2727-19

Velik lokal
rejen, z blagom in inventarjem, primeren za galanterijo, toto etc., prodam za 70.000.— lir. Ponudbe pod »Center« na oglasni odelek Jutra. 2910-19

Posest

Vilo
dvostanovanjsko iščem v najem. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Vila v najem«. 2216-20

Kmečko posestvo
večje, v bližini Ljubljane, se odda pod ugodnimi pogoji kmečki družini v najem. Ponudbe pod »Vestnost« na ogl. odd. Jutra. 2604-20

Parcelo
pri Sv. Križu, blizu cestne železnice, za zidavo enonadstropnice takoj kupim. Ponudbe pod »Odprt sistem« na ogl odd. Jutra. 2715-20

Parcelo
v Šiški prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »700 m²«. 2867-20

Parcelo,
njivo ali malo hišo, kupim v mestu ali v okolici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bajta 60«. 2800-20

3-nadstropno hišo
popolnoma novo, s komfortnimi stanovanji, prodam pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa stavba«. 2855-20

Več stavbnih parcel
od 500 kv. m dalje, prodam. Cena 25—40.000 lir. »Realitete«, Prešernova ul. 54-I. 2802-20

Večji travnik
in detelijšče v predmestju ali v bližini Ljubljane vzamemo v najem. Ponudbe staviti Žegoti, Galjusovo nabrežje 33. 2930-20

Hišnega lastnika,
ki bi mi dovolil nadzidati nadstropje proti odkupu za več let iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nadzidava«. 2770-20

Vilo
ali hišo, komfortno v Ljubljani ali v bližnji okolici, kupim takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna cena«. 2769-20

Zemljišče
njive, travnike v kompleksu preko 10.000 kv. m prodam. Leži tik ceste, pripravno tudi za parcelacijo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Znotraj bloka«. 2870-20

Hišo
4-stanovanjsko z garažo in 600 kv. m vrta v bližni okolici, prodam za 400.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tudi zamenjam«. 2775-20

Parcelo
720 kv. m za Bežigradom, prodam takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Odprt sistem«. 2774-20

Vilo
na deželi s 4700 kv. m vrta in 3 stanovanji, prodam za 250.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nova«. 2773-20

Hišo
enonadstropno, primerno za lažjo industrijo s pogonsko silo, skoraj v centru, prodam za 1,000.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lahka industrija«. 2772-20

Hišo
v centru ca. 800 kv. m parcele takoj prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tristanovanjska«. 2779-20

Parcelo
850 kv. m za trinadstropnico v strnjenem sistemu, prodam ob sedanji Bleiweisovi cesti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa parcela«. 2781-20

Hišo
konfortno v Šiški s krasnim vrtom, prodam za 700.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Odpotujem«. 2778-20

Vilo
s tremi konfortnimi stanovanji in krasnim vrtom v Šiški, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zidam manjšo«. 2777-20

Parcelo
v Rožni dolini, Mirju ali za Bežigradom, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cena ni važna«. 2771-20

Hišo
novo, 8 modernih stanovanj z garažo, prodam za 1,400.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Skoraj v centru«. 2780-20

Hišo
tri etažno, 6-stanovanjsko, konfortno, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tri etažna«. 2776-20

Hišo ali vilo
do 700.000 lir, kupim v Ljubljani ali zamenjam za hišo na Dunaju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj ali kasneje«. 2743-20

Hiša
v centru, dvonadstropna s trgovskimi lokali je naprodaj za 1,100.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovska«. 2782-20

Enodružinsko vilo
kupim ali zamenjam za dve parceli na Kodeljevem. Hipoteka zaželjena. Posredovalci izključeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zamenjava«. 2757-20

Kdor želi kupiti
ali prodati hišo ali zemljišče, naj se obrne na: Fr. Šafar, Novo mesto, Glavni trg 25-I. 2727-20

Za stavbno parcelo
travnik v Bizoviku, prodam. Pezdir Franc, Na Gmajni 1. 2666-20

Trgovsko hišo
s posestvom na deželi ali v mestu, kupim. Cena do 600.000 lir. Plačam takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 2621-20

Proda se hiša
z velikimi delavnicami — prostori uporabni za vsako tovarno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2688-20

Hišo kupim
do 1,900.000, eventuelno 2 manjši. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotovina razpoložljiva«. 2708-20

Kupim parcelo
na sončni strani, kjer koli. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zdrav teren«. 2707-20

V okolici Ljubljane
kupim hišo. Ponudbe poslati na ogl. odd. Jutra pod »Dobro plačam«. 2696-20

Prodam:
večjo trgovsko hišo, enonadstropno hišo, več visokopritličnih hiš. Parcele v bližini zmajskega mostu, v Šiški, pri tobačni tovarni in v drugih mestnih delih. Andrej Zajec, realitetna pisarna, Tavčarjeva ul. 10. 2709-20

Proda se:
štiristanovanjska, enonadstropna hiša v centru za 280.000 lir. Poizve se atelje »Moda«, Pražakova 15-I 2918-20

Parcelo
ali njivo kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »40—50.000«. 2881-20

Hišo ali parcele
z večjo hipoteko, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »250.000«. 2882-20

Hišo
dvo do tristanovanjsko, čim bližje mestu kupim Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Novejša z vrtom«. 2830-20

Hišo z vrtom
in gospodarskim poslopjem v mestu, prodam. Ponudbe na ogl odd. Jutra pod »Ugodna cena«. 2928-20

Vogalno parcelo
za 37.000 lir na suhem sončnem terenu, prodam. Načnem terenu, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »520 kv. m.« 2919-20

Zemljišče
za industrijo v izmeri ca. 10.000 kv. m s hipoteko, lahko tudi več v Ljubljani ali okolici Ljubljane, kupimo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posredovalci izključeni«. 2833-20

Hiša
trgovsko-stanovanjska z dvoriščem in skladišči, se proda. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za vsak obrat«. 2832-20

Stavbno parcelo
v Ljubljani od 100 do 200.000 Lir, kupim. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pripravljena gotovina«. 2834-20

Parcele
v Šiški ugodno naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pohitite«. 2812-20

Posestvo
v severovzhodnem delu mesta z večstanovanjskimi prostori, hlevom in kozolcem dvojnikom in obsežnim vrtom za več parcel tik tramvaja se ugodno proda. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posebno prikladno za obrtnika«. 2811-20

3-nadstropno hišo
v strogem centru, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1,050.000 lire. 2854-20

Hišo - vilo
kjerkoli v Ljubljani, kupim tudi za večjo vsoto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovec«. 2853-20

Več parcel
v neposredni bližini mesta ali pa eno v centru kupim. Resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam dobro«. 2852-20

Kompleks zemljišča
večji ali manjši, kupim v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zemlja«. 2851-20

Komfortno vilo
eno ali dvodružinsko v centru ali vsaj v neposrednji bližini mesta, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lahko več milijonska«. 2859-20

Več parcel
na različnih krajih mesta po ugodni ceni prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ker kupim hišo«. 2858-20

Prodam
dva večja kompleksa zemljišča na severni strani Ljubljane po zmerni ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »4000 in 5000 kv. m«. 2857-20

2-nadstropno hišo
na Rakeku po zelo ugodni ceni prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rakek«. 2856-20

Enonadstropno hišo
v svetokrižkem okraju, prodam. Cena 180.000. Blizu je šola, trgovina, zdravnik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hiša z vrtom«. 2869-20

Parcelo
v neposredni bližini stare mitnice, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Šiška«. 2862-20

Hišo ali vilo
za 500—600.000 lir, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Imam denar«. 2861-20

6-stanovanjsko hišo,
novejšo v dobrem stanju, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takojšnja prodaja«. 2860-20

Trgovsko ali stanovanjsko hišo
v strogem centru, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Do 2,000.000 lir, ev. več«. 2850-20

Zemljišče
4200 kv. m v okolici sv. Križa, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gramoz«. 2844-20

3-stanovanjsko hišo
in stavbno parcelo prodam v Spodnji Šiški. Ponudbe na ogl .odd. Jutra pod Lir 220.000. 2843-20

Stanovanja iščejo

1000 Lir
nagrade dam onemu, ki mi preskrbi dvosobno stanovanje s pritiklinami za takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2651-21a

Manjše stanovanje
iščeta preprosta zakonca, greva tudi po dogovoru na pomagat vrtnih del ali hišnika. Poizve se Jurčkova pot 102. 2808-21a

Enosob. stanovanje
poleg Sv. Križa zamenjam za istotakšno kjerkoli. Naslov v vseh posl. Jutra. 2733-21a

1000 lir nagrade
dam onemu, ki mi preskrbi dvosobno stanovanje, po možnosti v bližini centra, za marec ali april. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Soliden plačnik«. 2720-21a

Stanovanje
trisobno, komfortno, iščem za marec. Ponudbe pod »Stalno, solidno« na oglasni oddelek Jutra. 2908-21a

Stanovanje
2 sob. kabineta v Šiški (nova cerkev) zamenjam kjerkoli za slično ali večje. Ponudbe pod »Odškodnina« na oglasni oddelek Jutra. 2909-21a

SPORT

XXI. kolo tekem za točke

Danes preide prvenstveno tekmovanje po italijanskih terenih v zadnjo tretjino

Tako hitro se vrstijo letošnja kola v italijanskem prvenstvenem tekmovanju v nogometu, da stopamo z današnjo nedeljo že v zadnjo in seveda odločilno tre-tjino te razgibane konkurence.

Med najboljšimi klubi v diviziji A so na najbolj izpostavljenih položajih štiri moštva, med katerimi vodi

Stanovanje odda

Prodam
prazno sobo, veliko sončno suho parketirano v bližini bolnice za 30.000 lir ali pa dvosobno stanovanje za 70 tisoč lir. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Vhod s stopnic«. 229-21

1-sobno stanovanje
ali sobo z štedilnikom zamenjam. Marija Urbanič, Krakovska ul. 15 Trnovo, Ljubljana. 2765-21

2-sobno stanovanje
s kuhinjo, predsobo (eventuel. eno sobo z dvema posteljama opremljeno) — zamenjam za komfortno enosobno ali garsonjero v strogem centru. Ponudbe pod »Zračno prilično« na oglasni oddelek Jutra. 2849-21

Etažno stanovanje
v strogem centru, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra pod »Komfortna«. 2831-21

Soba odda

Opremljena soba
se odda. Gorupova 18-II, nadstropje. 2723-23

Prazno sobo
ali meblirano, v bližini kolodvora, oddam. Naslov v vseh posl. Jutra. 2806-23

Opremljeno sobo
lepo, oddam. Malejeva 8-I nadstr., Košnik Francka. 2794-23

Lepo sobo,
prazno s souporabo kopalnice oddam gospodični. Naslov v vseh posl. Jutra. 2756-23

ČITAJTE »JUTRO«!

Opremljeno sobo
lepo, s souporabo kopalnice, oddam s 1. marcem. Strossmayerjeva 4-I, desno. Nasproti Poljanske gimnazije. 2759-23

Lepo sončno sobo
z uporabo kopalnice, takoj oddam boljšemu gospodu. Tržaška c. 14, pritličje. 2762-23

Preprosto dekle,
ki bi pomagala v gospodinjstvu, sprejmem brezplačno kot sostanovalko. Naslov v vseh posl. Jutra. 2722-23

Lepo prazno sobo
s posebnim vhodom in s souporabo kopalnice oddam boljšemu gospodu ali gospe. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2694-23

Lepo sončno sobo
z dvema — rajše z eno posteljo — in kopalnico oddam s prvim marcem. Zaželjeno je lastno perilo. Sv. Petra 41/II 2839-23

Sobe išče

Opremljeno sobo
mirno, izven centra išče gospodična s 15. marcem. Ponudbe n ogl. odd. pod »Izven centra«. 2678-23a

Sončno sobo
po zmerni ceni išče gospodična z lastno posteljnino. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Uradnica«. 2856-23a

Opremljeno sobo
s souporabo kuhinje iščem, plačam dobro. Naslov v vseh posl. Jutra. 2653-23a

Profesor domačin
išče opremljeno sobo ali garsoniero v bližini realke. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirje«. 2659-23a

Opremljeno sobo
samsko, strogo separirano, iščem. Pomožnosti v centru. Plačam več mesecev naprej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Slovenec«. 2758-23a

Mesečno sobo
ali kabinet, skromen a čist, išče blizu tehnične šole strokovni učitelj (ev. z instrukcijo). Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Zmerna cena«. 2805-23a

Prazno sobo
ali malo opremljeno s separatnim vhodom, samo za dnevno uporabo, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam dobro«. 2866-23a

Gospa
s štiri leta starim otrokom išče sobo s souporabo kuhinje in kopalnice. Ponudbe pod »Nujno« na oglasni oddelek Jutra. 2903-23a

Glasbila

Pianino
v brezhibnem stanju za učenje kupim. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjen pianino«. 2220-26

Harmonike
nove in rabljene kupite, prodate ali zamenjate pri »PROMETU« — nasproti križanske cerkve. 2890-26

Koncertne citre
prvovrstne, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 2804-26

Harmoniko
12 basov »Hohner« s kovčkom skoraj novo, prodam za 1000.- lir. Naslov v vseh poslovaln. Jutra. 2895-26

Električni gramofon
z ojačevalcem prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2904-26

Harmoniko
skoraj novo, 120 basov 4 registre ugodno prodam. Ogled od 10. do 12. ure. Novi trg 1/III. desno. 2817-26

Staro hišo
pripravno za prenovitev, v centru, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »V mestu«. 2828-26

Gramofonske plošče
dobro ohranjene, dobite že od Lir 10 naprej v trgovini »Ogled«, Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). 2810-26

Ženitve

Katera
osamljena gospodična ali vdova z lastnim stanovanjem bi se poročila z istotakim dobrosrčnim gospodom. Obširne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spomlad«. 2749-25

Varčna kuharica
zaradi slabih služb želi poročiti udovca drž. ali druge stalne službe. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra in varčna gospodinja«. 2753-25

Živali

Konja
prodam. Poljanska c. 57. 2747-27

Plemensko zajklo
in štiridelno kunčnico, prodam. Kozina, Tabor 6-I. 2734-27

Harškega kanarčka,
samca, dobrega pevca, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 2655-27

Par konj
srednjeteških 6 let starih — kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2900-27

Filatelija

Filatelisti, pozor!
Poizkusite in uverili se boste, da najugodneje vnovčite ali kupite znam. ke vseh držav kakor tudi »JOL« albume in vse filatelistične potrebščine v Knjigarni Janez Dolžan v Ljubljani, Stritarjeva ul. 6. Tel. 44-24. J-135-39

Znamke,
tudi zbirko ali partije, kupim. Ponudbe pod »Znamke« na ogl. odd. Jutra. 2298-39

Kupim znamke
bivše Jugoslavije in Avstrije v serijah ali posamezne, boljše komade. Novi trg 1, II. nadstr., desno. 2730-39

Razno

TEL. 2951

in Frančiškanska 10

BERITE OGLASE!

Nov naslov: Frančiškanska ul. 3.

Vloge in prošnje v italijanščini, prepise, informacije vseh vrst, razmnoževanja in razne usluge izvršuje »SERVIS BIRO«, Sv. Petra cesta 29.

PREVODI IN VLOGE v italijanščini

PISARNA L. VOLČIČ Knafljeva 18

Stroji

Čevljarski stroj
(Cilindrca) dobro ohranjen, prodam. Snoj, Velebitska 3, Glince. 2824-29

Pisalni stroj
znamke M. E. G., prodam. Jenkova ul. 20. 2729-29

Ženski šivalni stroj
prodam. Šmartinska c. št. 21, Rakar. 2717-29

Pisalni stroj
v dobrem stanju ali v neuporabnem, lahko tudi cirilica, stalno kupuje in plača najvišje cene Everest, Prešernova 44. 211-N-J-29

Stružnico
v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod »Stružnica«. 2791-29

Šivalni stroj
krojaški, Haid & Neu, šiva naprej in nazaj, skoraj nov, prodam. Pred škofijo 16-II, levo. 2801-29

Šivalni stroj
Singer, malo rabljen, prodam. Mandelčeva ul. 1-II (Trnovo). Verstovšek. 2767-29

Šivalni stroj
dobro ohranjen, kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2921-29

Električni mlin
z dvemi pari kamnov in čistilni stroj, prodam. Ogleda se v pogonu. Mizarstvo Soje, Vel. Loka. 2731-29

Šivalni stroj,
Singer, krojaški, otroška postelja, gramofon se proda. Jeranova 2, Trnovo, dvorišče, levo. 2716-29

Kupim
Abriht masivni ali sličnl stroj v dobrem stanju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resni kupec«. 2786-29

Šivalni stroj
in harmoniko kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro ohranjen stroj«. 2693-29

Elektromotor,
enofazni 220 W, pol KS, kupi takoj ing. Rovšek, Gradišče 13, I. 2667-29

Šivalni stroj
»Singer«, pogrezljiv, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. Ogled še le od ponedeljka dalje. 2845-29

Gospodične!
Stroje za pletavljanje nogavic »Curti«, Milano, prodajam. — Omogoča vam zaslužek v hiši; posamezne igle za pobiranje pentelj. Gledališka ulica 14, st. 20, do 11. in od 1.—4. ure 2905-29

Blagajno
registrirno, skoraj novo, prodam, Simandl, Via Knafel 3. Ljubljana. 2837-29

Stružnice
rezkalne, skobelne, vrtalne, brusilne in druge stroje izbranih konstrukcij dobavlja Gustav Levičar, Medvedova 14. 2081-29

Elektromotor
2 KS, nov, prodam za 3000 Lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Motor«. 2840-29

Obrt

Prodam A.-Ž. panje
solidno izdelane z najnovejšim zboljšavami. Cena zmerna. Na ogled: Tržaška cesta 17, mizarstvo. 2726-30

Krznar
predeluje Vaš stari plašč v boljšega ali jopico in izdeluje prinešene kože in druge vrste popravila po zmerni ceni. Kovačič, Stari trg 21-II. 2914-30

Informacije

Ukradeno
mi je bilo nekaj obleke in sicer: 1 rjava, 1 plava in eno novo karirasto krilo. Vse volneno. Ako bi kdo vedel, kje se obleka nahaja, se prosi, da sporoči proti nagradi na naslov: Remškar M., Mestni trg 10-III, Ljubljana. 2886-31

Tajna usode.
Sloviti psihografolog S. Potemkan, katerega daljnovidnost je priznana, bo razkril tajno vaše usode, vaš značaj, karakterno vrednost oseb, s katerimi ste v stikih, da boste našli iskano srečo. Izkoristite in spoznajte pota svoje usode. Odgovarjam na vsa vprašanja v ljubezni, zakonu, potovanju in karijeri. Diskrecija zajamčena. Priložite datum rojstva in 20 lir na ogl. odd. Jutra pod »Tajna usode«. 2552-31

Pridelki

Seno in slamo
kupuje Gospodarska zveza, Ljubljana, Bleiweisova c. št. 29. 2670-33

Sadje

Pomaranče
in suhe gobe prodaja Gospodarska zveza, Ljubljana Bleiweisova c. št. 29 2671-34

OTROŠKE VOZIČKE
globoke in športne dobite v večji izbiri, domače izdelave, stara kvaliteta in lepi modeli pri tvrdki
»TRIBUNA« Lazar Ferdo,
Karlovška cesta št. 4.

KLOBUČARNA »PAJK«
Vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica. Zaloga klobukov — Se priporoča
RUDOLF PAJK, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 38
MIKLOŠIČEVA CESTA 12
(Nasproti hotela Union)

Aut. Ered. Milano - 31014 - 1940 - XIX

OKVIRJE IZDELUJE SPECIALIST **KLEIN** WOLFOVA UL. 4

MLADO DOMAČE PODJETJE

RAZŠIRJAMO. — Vabimo agilne

sodelavce s kapitalom ali obratnimi prostori

Ponudbe na oglasni oddelek JUTRA pod »PROGRAM IN ORGANIZACIJA«

SGARAVATTI SEMENTI S. A. PADOVA
Sementi di Ortaggi — Foraggi. ecc.
Semena za zelenjavo — krmila itd.
Chiedere offerte - Zahtevajte ponudbe

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega nepozabnega očeta, starega očeta, tasta in strica, gospoda

Janeza Ogrina

vsem prisrčno Bog plačaj.

Globoko zahvalo izrekamo gospodu dr. Graparju in čč. duhovščini ter vsem prijateljem in znancem.

Ljubljana, dne 19. februarja 1943.

ŽALUJOČI OSTALI

†

Po dolgem trpljenju je Bogu udano preminul v 74. letu starosti naš srčnoljubljeni mož, oče, dedek, brat, stric, tast in svak, gospod

PRISTOV ANDREJ

nadzornik t. t. linij v pokoju

Blagega pokojnika spremimo k večnemu počitku v nedeljo, dne 21. februarja 1943 ob 4. uri popoldne iz kapelice sv. Andreja na Žalah k Sv. Križu.

Ljubljana, Radovljica, dne 19. februarja 1943.

Rodbine: PRISTOVE, DOLŽANOVA, BREGARJEVA in sorodstvo

ZAHVALA

Ob svežem grobu naše predobre in nenadomestljive mame, stare mame, gospe

KATARINE GALE roj. TOME

smo občutili premnoge dokaze iskrenega sočutja ter prejeli številne izraze globokega sožalja, za kar izrekamo vsem in vsakemu našo toplo in prisrčno zahvalo.

Zahvaljujemo se nadalje vsem, ki so spremili našo blagopokojno mamo na njeni poslednji poti v tako velikem številu ter vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vencev.

Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 25. februarja t. l. ob 9. uri v podružnični cerkvi v Grosupljem.

Grosuplje, dne 21. februarja 1943.

ŽALUJOČI OSTALI

†

Umrl nam je naš blagi oče, stari oče, tast, stric in svak, gospod

TIČ LOVRENC

posestnik iz Serjuč

dne 19. februarja 1943 po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti spremimo nepozabnega pokojnika v nedeljo, dne 21. t. m. ob 3. uri popoldne z žal — kapele sv. Antona — k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 19. februarja 1943.

Žalujoči: VALENTIN, JOŽE, sinova;
FRANČIŠKA poroč. URBANIJA,
MICI poroč. GROBOLJŠEK, hčeri
in ostalo sorodstvo

FRANCE NOVSAK: 12

Nemir srca

ROMAN

»Kar sem doživel, bi vas morda zabavalo kot pripovedovanje, toda jaz nisem imel še nikdar smisla za povesti, ne za svojo, ne za druge. Spoznal sem nekaj prijateljev, nekaj žensk, to je vse. Vse je v bistvu silno nezanimivo. Vse se približno enako začne in približno enako konča. Tiste majhne razlike opazijo samo čustveni ljudje.«

Te besede so jo nekoliko razočarale.

»Pa vendar ni tako kakor pravite.«

»Saj morda tudi ni, tega vam ne morem dokazati kakor vi ne morete dokazati svojih trditev. Mene zanima samo resničnost, tista, ki jo lahko vidi vsakdo brez joka ali smeha, tista, ki se ji morate pokoravati, pa naj vam je všeč ali ne.«

Kristina je vzdihnila. Skoraj žal ji je bilo, da se je spustila v ta pogovor. Sredi takšnega dneva si je zaželela često, da bi prišel kdo k njej in jo miloval, da bi ji govoril karkoli o ljubezni.

Zdaj pa je bil pri njej ta študent, hladen in preračunljiv, ljubeznivih oči, in vedenja, a vendar tako nerazumljiv. Ni vedela, ali bi še ostala, ali bi odšla.

Tedaj je opazila nad svojim čelom njegove ustnice.

»Strašno ste mladi, Kristina, in človek bi vas lahko poljubil kot oče, ne kot moški.«

In res ji je pritisnil na čelo kratek poljub ter jo pogladil po laseh.

Z nežnim smehljajem jo je vprašal.

»Ali vas žalim, ko tako ravnam z vami?«

Dotik njegovih ustnic ji je prinesel mirnost, ki je ni pričakovala.

»Moj Bog, kaj pa mislite? Še predobri ste z menoj.«

Njeno življenje je pač potekalo brez stvari, ki si jih taka mlada bitja najbolj želijo. Mati pri vsej svoji dobroti ni bila nikdar nežna z njo, še manj pa oče, ki je hotel biti povsod samo učitelj. Še doma se ni mogel otresti svojega šolskega vedenja in svojih vzgojiteljskih izrekov, ki so bili vsi do zadnjega že močno izrabljeni. Dokler je živel Peter, je vsaj o počitnicah uživala njegovo družbo. Ta jo je imel iz srca rad, zato je bilo njeno življenje po njegovi smrti zapuščeno.

Potrebovala je nekoga, ki bi ji nadomestil brata in še koga, ki bi jo ljubil kot žensko.

Ko je spoznala Rudolfa, se ga je kar hitro oklenila, ne da bi na kaj mislila. Bila je prosta, brez vsakega nadzorstva, lahko je po mili volji menjavala družbo. Oče, ki je ves prosti čas presedel v gostilni, sploh ni vedel, ali ima kakšno družbo ali ne. Mati pa je živela samo domu in spominu na sina.

Rudolfu se je zdela kakor otrok, ki se hoče razjokati.

Prijel jo je za roko in jo poljubil.

»Kaj pa delate, Rudolf, za božjo voljo?«

Pridržal je njeno roko v svoji in dejal začuden.

»Ali bi rajši vstali, Kristina?«

»Ne, ne, tako bi rada ostala dolgo, zelo dolgo, do noči.«

Nasmehnil se je.

»Kako velik otrok ste še, Kristina.«

Srečen smehljaj je spet izdal njene misli.

Izmaknila mu je roko in se ga oklenila kakor deklica očeta.

»Zdi se mi, da vas imam rada, Rudolf,« je govorila počasi. »Kajne, kako grdo se vedem? Kaj bi dejali, če bi me videli, da objemam moškega? Dejali bi, da sem pokvarjenka?«

Zdaj je bila res iskrena.

»Tega bi ne rekel, ker mi je že sama beseda tuja. Preveč mi diši po šolskih klopeh. Za vas je škoda, ko živite in boste živeli v teh majhnih, dušečih razmerah. Tukajšnji ljudje vam bi res kmalu očitali kaj nespodobnega.«

Rudolfa je polagoma prevzemala njena bližina. Prevzela ga je njena vdanost, oči, ki so žarele, prsi, ki so bile naslonjene nanj, in ustnice, ki so se, lahno odprte, komaj še mogle za trenutek odreči poljuba. Zdela se mu je tako mična v svojem pričakovanju nečesa novega.

»Kaj pa, če bi vas zares poljubil, Kristina?«

Ko mu je hotela nekaj odgovoriti, je morala zapreti oči, zakaj začutila je njegov objem na tilniku, hkrati pa njegov topel dih. Še trenutek in njegove ustnice so se vsesale v njene.

Ko se je nekaj sekund pozneje zavedela, ni bilo Rudolfa nikjer. Ozrla se je in ga zagledala, kako mlati s tanko šibo po nečem. Čudno jo je spreletelo.

»Kaj pa je to?« je kriknila.

»Gad,« je odgovoril mirno in čisto odsotno. »Šel je mimo tvoje glave, ko sem te poljubil.«

Naglo je vstala in še videla, kako se je kača zvijala. Šiba ji je presekala hrbtenico tik pod glavo. Rjavozeleno telo je še drgetalo...

TRETJE POGLAVJE

Počasi se je bližala jesen.

Avgust je šel h koncu. To je v Rudolfu vzbujalo najrazličnejše misli in skrbi. Treba je bilo vendar malo bolj živo misliti na prihodnje leto, ki ga je čakalo na Dunaju. Treba se je bilo obrniti na gospe v Ljubljano, da bi mu preskrbele priporočila in tudi denarja. Konec avgusta je napisal svojim znankam prošnje, naj ga podpro z denarjem in priporočili pri imenitnejših Slovencih.

Rudolf je v pičlih dveh mesecih doživel mnogo stvari, ki bi jih nikdar ne pričakoval. Dasi je ostalo življenje v Dolenji vasi slej ko prej dolgočasno, se je vendar zanj mnogo spremenilo. Zdaj je poznal že vse vaščane, vse njihove razmere, njihove malenkostne spore in zamere. Vedel je, kako se mora podajati, da bo dobro vozil z njimi. In ker od prvega dni ni prav nič spremenil svojega resnega vedenja, so ga vsi ljudje spoštovali in na moč hvalili. Vedel je, da mu misli nihče ne bere, a ker jih je znal dobro skriti, bil z navadnimi ljudmi ravno tako prijazen in uslužen kot do župnika, učitelja ali gostilničarja, je bil dobrodošel pri vsaki hiši in na tiho ljubljen od vsakega dekleta.

Urejuje: Davorin Ravljen — Izdaja za konzorcij »Jutra«: Stanko Virant — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja: Fran Jeran — Za inseratni del je odgovoren: Ljubomir Volčič — Vsi v Ljubljani